

អភិធម្មបិដក (បុ-វិ)

ភាសាបាលី

5000-years.org

។ នមោ តស្ស ភកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស។

អភិធម្មបិដក

សំគាយនស្ស បុត្តាវិស្សជ្ជនា

បុត្តា - បឋមមហាសំគីតិកាលេ អារុសោ ធម្មសំគាយកា
មហាកស្សទាទយោ មហាថេរវរា ទោរណសំគីតិកា បឋមំ វិនយបិដកំ
សំគាយិក្ខា សុត្តន្តបិដកេ ច ធិយមជ្ឈិមសំយុត្តអង្គត្រសំខាតេ ចត្តារោ
មហានិកាយេ សំគាយិក្ខា តទនន្តរំ កំ នាម ចាវចនំ សំគាយីសុ។

វិស្សជ្ជនា - បឋមមហាសំគីតិកាលេ ភន្តេ ធម្មសំគាយកា
មហាកស្សទាទយោ មហាថេរវរា ទោរណសំគីតិកា បឋមំ វិនយបិដកំ
សំគាយិក្ខា សុត្តន្តបិដកេ ច ធិយមជ្ឈិមសំយុត្តអង្គត្រសំខាតេ ចត្តារោ
និកាយេ សំគាយិក្ខា តទនន្តរំ អភិធម្មបិដកំ នាម ចាវចនំ សំគាយីសុ។

បុត្តា - ឥមិស្សម្បិ អារុសោ ធម្មសំគីតិយំ សកលញ្ជោវ វិនយបិដកំ សំគីតំ,
តេ ច ចត្តារោ មហានិកាយា។ កាលោ ទានិ អារុសោ សម្មត្តោ អភិធម្មបិដកំ
សំគាយិកុំ, តស្មាហំ តំ តត្ថ បុច្ឆិតញ្ញានិ បុច្ឆិស្សាមិ។ អភិធម្មោ នាមេស អារុសោ
កេនជ្ជេន អភិធម្មាតិ វុច្ឆតិ។

វិស្សជ្ជនា - ធម្មាតិវេក ធម្មវិសេសជ្ជេន ភន្តេ អភិធម្មាតិ វុច្ឆតិ។

បុត្តា - សោ បនេស អារុសោ អភិធម្មោ កេន កត្ថ កទា ច អធិគតោ។

វិស្សជ្ជនា - សោ ខោ ភន្តេ អភិធម្មោ សត្តញ្ញាតុទ្វេន មហាពោធិមណ្ឌមូលេ
វេសាខបុណ្ណាមិយំ យថាភូតំ អធិគតោ។

បុត្តា - កត្ត បនេស អារុសោ អភិធម្មោ ភកវតា កតា ច វិចិតោ។

វិស្សជ្ជណ - សោ ខោ ភន្តេ អភិធម្មោ ភកវតា មហាពោធិមណ្ឌោ
រតនយរសត្តាហោ វិចិតោ។

បុត្តា - កត្ត បនេស អារុសោ អភិធម្មោ ភកវតា កតា កស្សត្ថាយ ច
ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជណ - សោ ខោ ភន្តេ អភិធម្មោ ភកវតា ទេវេសុ តាវតីសេសុ
ចារិច្ចត្ត កម្មលម្ហិ បណ្ណុកម្មលសិលាយំ អភិសម្ពោធិតោ សត្តមេ វស្សេ មាតវំ
បមុខំ កត្វា ទសហិ ចក្កវាឡសហស្សេហិ អាគម្ម សន្និសិទ្ធានំ ទេវតានំ
ចតុរោយនិត្តរណត្ថាយ អន្តោ វស្សំ ទេសិតោ។

បុត្តា - កេនេស អារុសោ អភិធម្មោ បឋមំ មនុស្សលោកេ បតិគ្គហិតោ,
កស្ស ច បុនតេន ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជណ - អាយស្មតា ភន្តេ សារិបុត្តត្ថេវេន ធម្មសេនាបតិណ ឯស
អភិធម្មោ បឋមំ មនុស្សលោកេ បតិគ្គហិតោ, តេនេវ ភន្តេ អាយស្មតា
សារិបុត្តត្ថេវេន អត្តនោ សន្និវិហារិ កានំ បញ្ចន្នំ ភិក្ខុសតានំ ទេសិតោ។

បុត្តា - កេ អារុសោ សិក្ខន្តិ។

វិស្សជ្ជណ - សេខា ច ភន្តេ បុប្ផជ្ជណ កល្យាណកា ច សិក្ខន្តិ។

បុត្តា - កេ អារុសោ សិក្ខិតសិក្ខា។

វិស្សជ្ជណ - អរហន្តោ ភន្តេ សិក្ខិតសិក្ខា។

បុត្តា - កេ អារុសោ ជារេន្ទិ។

វិស្សជ្ជនា - យេសំ ភន្តេ វត្តតិ, តេ ជារេន្ទិ។

បុត្តា - កស្ស អារុសោ វចនំ។

វិស្សជ្ជនា - ភកវតោ ភន្តេ វចនំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស។

បុត្តា - កេនារុសោ អាកតំ។

វិស្សជ្ជនា - បរិបរាយ ភន្តេ អាកតំ។

ធម្មសង្កណ្ឌិ

បុត្តា - សោ បនេស អារុសោ អភិធម្មោ

ធម្មសង្កណ្ឌិវិភង្កាធិបករណាបរិច្ឆេទវសេន សត្តវិជោ។ តេសុ បឋមំ ភកវតោ កតំ បករណំ ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា - បឋមំ ភន្តេ ធម្មសង្កណ្ឌិបករណំ ភកវតោ ទេសិតំ។

បុត្តា - ធម្មសង្កណ្ឌិយំ អារុសោ អត្ថិ មាតិកា, អត្ថិ បទភាជនីយំ។ តេសុ មាតិកំ និក្ខិបន្តេន ភកវតោ កតំ និក្ខិត្តា។

វិស្សជ្ជនា - មាតិកំ ភន្តេ និក្ខិបន្តេន ភកវតោ “កុសលា ធម្មា អកុសលា ធម្មា អព្យាកតា ធម្មា។ សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តា ធម្មា ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តា ធម្មា អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តា ធម្មា។ វិចារកា ធម្មា វិចារកធម្មធម្មា ទេវិចារកនិចារកធម្មធម្មា” តិ ឯវមាទិណា ធារិសតិយា តិកានំ វសេន។ “ហេតុ ធម្មា ន ហេតុ ធម្មា។ សហេតុកា ធម្មា អហេតុកា ធម្មា។

ហេតុសម្បយុត្តា ធម្មា ហេតុវិប្បយុត្តា ធម្មា។ ហេតុ ចេវ ធម្មា សហេតុកា
ច សហេតុកា ចេវ ធម្មា ន ច ហេតុ។ ហេតុ ចេវ ធម្មា ហេតុសម្បយុត្តា ច
ហេតុសម្បយុត្តា ចេវ ធម្មា ន ច ហេតុ។ ន ហេតុ ខោ បន ធម្មា សហេតុកាបិ
អហេតុកាបិ” តិ ឃ្លាធិនា ទុកសតានញ្ច វសេន មាតិកា និក្ខត្តា។

កាមាវចរកុសល

បុត្តា - អភិធម្មបិដកេ អារុសោ ធម្មសង្កណិយំ បទភាជនីយេ
ចិត្តប្បាទកណ្តោ កុសលា ធម្មាតិ បទស្ស អត្តំ វិភជន្តេន ភគវតា កបំ
កាមាវចរកុសលំ វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា - អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ ធម្មសង្កណិយ ករណោ ចិត្តប្បាទកណ្តោ
កុសលា ធម្មាតិ បទស្ស អត្តំ វិភជន្តេន ភគវតា “កតមេ ធម្មា កុសលា។ យស្មី
សមយេ កាមាវចរំ កុសលំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ ហោតិ សោមនស្សសហាគតំ
ញ្ញាណសម្បយុត្តំ រូចារម្មណំ វា សន្តារម្មណំ វា គន្ធារម្មណំ វា រសារម្មណំ វា
ដោជ្ឈញ្ញារម្មណំ វា ធម្មារម្មណំ វា យំ យំ វា បនារព្វ។ តស្មី សមយេ ជស្សោ
ហោតិ វេទនា ហោតិ សញ្ញា ហោតិ ចេតនា ហោតិ ចិត្តំ ហោតិ វិតក្តោ
ហោតិ វិចារោ ហោតិ បីតិ ហោតិ សុខំ ហោតិ ចិត្តស្សេកគ្គតា ហោតិ” តិ
ឃ្លាធិនា កាមាវចរកុសលំ តិហិ មហាវារេហិ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

រូចារចរកុសល

បុត្តា - អភិធម្មបិដកេ អារុសោ ធម្មសង្កណិយាធិនិយំ ចិត្តប្បាទកណ្តោ
កុសលា ធម្មាតិ បទស្ស អត្តំ វិភជន្តេន ភគវតា កបំ រូចារចរកុសលញ្ច
អរូចារចរកុសលញ្ច វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សន្ណដ្ឋនា - រូបាវចរកុសលញ្ចា អរូបាវចរកុសលញ្ចា ភន្តេ “កតមេ ធម្មា
កុសលា។ យស្មី សមយេ រូបបបត្តិយា មគ្គំ ភាវេតិ វិវិច្ឆេវ កាមេហិ វិវិច្ឆ
អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិតក្កំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ
ឧបសម្បជ្ឈ វិហារតិ បឋវីកសិណា”ន្តិ ឯវមាធិនា ភគវតា វិត្តារតោ ទេសិតំ។

លោកុត្តរកុសល

បុត្តា - អភិធម្មបិដកេ អារុសោ ធម្មសង្កណីនាឡិយំ ចិត្តប្បាទកណ្ណោ
កុសលា ធម្មាតិ បទស្ស អត្តំ វិភជន្តេន ភគវតា កថំ លោកុត្តរកុសលំ
វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សន្ណដ្ឋនា - អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ ធម្មសង្កណីយំ ចិត្តប្បាទកណ្ណោ កុសលា
ធម្មាតិ បទស្ស អត្តំ វិភជន្តេន ភគវតា “កតមេ ធម្មា កុសលា។ យស្មី សមយេ
លោកុត្តរំ ឈានំ ភាវេតិ និយ្យានិកំ អបចយ គាមី ទិដ្ឋិតតានំ បហានាយ
បឋមាយ ភូមិយា បត្តិយា វិវិច្ឆេវ កាមេហិ... បេ... បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ឈ
វិហារតិ ទុក្ខបដិបទំ ទន្ធាភិញ្ញា”ន្តិ ឯវមាធិនា ភគវតា លោកុត្តរកុសលំ
វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

អកុសល

បុត្តា - តត្តេវ អារុសោ អកុសលា ធម្មាតិ មាតិកាបទស្ស អត្តំ វិភជន្តេន
ភគវតា កថំ អកុសលំ វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សន្ណដ្ឋនា - តត្តេវ ភន្តេ អកុសលា ធម្មាតិ មាតិកាបទស្ស អត្តំ វិភជន្តេន
ភគវតា “កតមេ ធម្មា អកុសលា។ យស្មី សមយេ អកុសលំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ឈំ
ហោតិ សោមនស្សសហគតំ ទិដ្ឋិតតសម្បយុត្តំ រូបារម្មណំ វា សទ្ធារម្មណំ វា

គន្ធារម្មណាំ វា រសារម្មណាំ វា ដោជ្ជញ្ញារម្មណាំ វា ធម្មារម្មណាំ វា យំ យំ វា
បនារព្ព។ តស្មី សមយេ ជស្សោ ហោតិ វេទនា ហោតិ សញ្ញា ហោតិ ចេតនា
ហោតិ ចិត្តំ ហោតិ"តិ ឯវមាទិនា អកុសលំ វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

អព្យាកត

បុត្តា - អភិធម្មបិដកេ អារុសោ ធម្មសង្កណីចាឡិយំ

ចិត្តប្បាទកណ្ណោ រូបកណ្ណោសុ អព្យាកតា ធម្មាតិ មាតិកាបទស្ស អត្ថំ
វិភជន្តេន ភគវតោ កថំ អព្យាកតា ធម្មា វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតា។

វិស្សជ្ជនា - អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ ធម្មសង្កណីយំ អព្យាកតា ធម្មាតិ បទស្ស
អត្ថំ វិភជន្តេន ភគវតោ "កតមេ ធម្មា អព្យាកតា។ យស្មី សមយេ
កាមាវចរស្ស កុសលស្ស កម្មស្ស កតត្តា ឧបចិតត្តា វិចាកំ ចក្ខុវិញ្ញាណំ
ឧប្បន្នំ ហោតិ ឧបេក្ខាសហគតំ រូចារម្មណាំ។ តស្មី សមយេ ជស្សោ ហោតិ
វេទនា ហោតិ សញ្ញា ហោតិ ចេតនា ហោតិ ចិត្តំ ហោតិ"តិ ឯវមាទិនា ច
ចិត្តប្បាទកណ្ណោ, រូបកណ្ណោ ច "កតមេ ធម្មា អព្យាកតា។ កុសលាកុសលានំ
ធម្មានំ វិចាកា កាមាវចរា រូចាវចរា អរូចាវចរា អបរិយាបន្នា វេទនាក្ខន្ធា
សញ្ញាក្ខន្ធា សង្ខារក្ខន្ធា វិញ្ញាណក្ខន្ធា។ យេ ច ធម្មា កិរិយា នេវ កុសលា
នាកុសលា ន ច កម្មវិចាកា។ សព្ពព្វា រូបំ អសង្ខតា ច ធាតុ។ ឥមេ ធម្មា
អព្យាកតា"តិ ឯវមាទិនា ច អព្យាកតា ធម្មា វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតា។

វិភជ្ជ

បុត្តា - សត្តសុ អារុសោ អភិធម្មប្បករណោសុ វិភជ្ជប្បករណោ ភគវតោ
កតិ វិភជ្ជា ទេសិតា។

វិស្សន្តរណា - អភិធម្មបិដកេ កន្លេ សត្តសុ បករណេសុ ទុតិយេ
វិកង្កប្បករណេ ខន្ធវិកង្កោ អាយតនវិកង្កោ ជាតុវិកង្កោ សច្ចវិកង្កោ
សន្តិយវិកង្កោ បដិច្ចសមុប្បាទវិកង្កោ សតិបដ្ឋានវិកង្កោ សម្មប្បធានវិកង្កោ
សន្តិទាទវិកង្កោ ពោជ្ឈន្តវិកង្កោ មគ្គន្តវិកង្កោ ឈានវិកង្កោ អប្បមញ្ញវិកង្កោ
សិក្ខាបទវិកង្កោ បដិសម្មិទាវិកង្កោ ញ្ញាណវិកង្កោ ខុទ្ទកវត្ថុវិកង្កោ
ធម្មហធនវិកង្កោតិ ភកវតា អដ្ឋារស វិកង្កោ ទេសិតា។

ខន្ធវិកង្ក

បុច្ឆា - តេសុ អារុសោ អដ្ឋារសសុ វិកង្កេសុ បឋមេ ខន្ធវិកង្កេ ភកវតា កបំ
ខន្ធវិកង្កោតោ វិកង្កោតោ ទេសិតា។

វិស្សន្តរណា - តេសុ កន្លេ អដ្ឋារសសុ វិកង្កេសុ បឋមេ ខន្ធវិកង្កេ “បញ្ចក្ខន្ធា
រូបក្ខន្ធា វេទនាក្ខន្ធា សញ្ញាក្ខន្ធា សម្ព័ន្ធាក្ខន្ធា វិញ្ញាណក្ខន្ធា។ តត
កតមោ រូបក្ខន្ធា, យំកិញ្ចំ រូបំ អតីតានាកតបច្ចុប្បន្នំ អដ្ឋតំ វា ពហិទ្ធា វា
ឪន្ធាវិកំ វា សុខមំ វា ហីនំ វា បណីតំ វា យំ ទូរេ សន្តិកេ វា, តទេកដ្ឋំ
អភិសញ្ញហិក្ខា អភិសន្តិបិក្ខា អយំ វុច្ឆតិ រូបក្ខន្ធា”តិ ឯវមាទិនា
សុត្តន្តកាជនីយអភិធម្មកាជនីយបញ្ញាបុច្ឆកសម្ព័ន្ធាតេហិ តីហិ មហានយេហិ
ភកវតា ខន្ធវិកង្កោតោ វិកង្កោតោ ទេសិតា។

អាយតនវិកង្ក

បុច្ឆា - ទុតិយេ បន អារុសោ អាយតនវិកង្កេ ភកវតា កបំ អាយតនានិ
វិកង្កោតោ វិកង្កោតោ ទេសិតានិ។

វិស្សជ្ជនា - ទុតិយេ ភន្តេ អាយតនវិភង្កេ “ទ្វាទសាយតនានិ ចក្ខាយតនំ រូចាយតនំ សោតាយតនំ សឡាយតនំ ឃាតាយតនំ កន្ធាយតនំ ជិវ្ហាយតនំ រសាយតនំ កាយាយតនំ ដោជ្ឈញ្ញាយតនំ មនាយតនំ ធម្មាយតនំ។ ចក្ខុំ អនិច្ចំ ទុក្ខំ អនត្តាវិបរិណាមធម្មំ, រូចា អនិច្ចា ទុក្ខា អនត្តាវិបរិណាមធម្មា” តិ ឯវមាទិនា ភកវតា សុត្តន្តភាជនីយអភិធម្មភាជនីយបញ្ញាបុច្ឆកសង្ខាតេហិ តីហោវ អាយតនានិ វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតានិ។

ធាតុវិភង្ក

បុច្ឆា - អភិធម្មបិដកេ អារុសោ វិភង្កប្បករណោ តតិយេ ធាតុវិភង្កេ ភកវតា កថំ ធាតុយោ វិត្តារេន វិភជិត្វា ទេសិតា។

វិស្សជ្ជនា - តតិយេ ភន្តេ ធាតុវិភង្កេ “ធិ ធាតុយោ បថវីធាតុ អាចោធាតុ តេជោធាតុ វាយោធាតុ អាភាសធាតុ វិញ្ញាណធាតុ” តិ ភន្តេ សុត្តន្តភាជនីយអភិធម្មភាជនីយបញ្ញាបុច្ឆកសង្ខាតេហិ តីហិ មហានយេហិ ភកវតា ធាតុយោ វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតា។

សច្ចវិភង្ក

បុច្ឆា - ចតុត្ថេ បន អារុសោ សច្ចវិភង្កេ ភកវតា កថំ សច្ចានិ វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតានិ។

វិស្សជ្ជនា - ចតុត្ថេ ភន្តេ សច្ចវិភង្កេ “ចត្តារិ អរិយសច្ចានិ ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ, ទុក្ខសមុទយំ អរិយសច្ចំ, ទុក្ខនិរោធំ អរិយសច្ចំ, ទុក្ខនិរោធភាមិនី បដិបទា អរិយសច្ចំ។ តត្ថ កតមំ ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ, ជាតិបិ ទុក្ខា, ជរាបិ ទុក្ខា, មរណាម្បិ ទុក្ខំ, សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សរូចាយាសាបិ ទុក្ខា, អប្បិយេហិ

សម្បយោគោ ទុក្ខោ, បិយេហិ វិប្បយោគោ ទុក្ខោ, យម្បិច្ឆំ ន លភតិ, តម្បិ
ទុក្ខំ, សំខិត្តេន បញ្ចាថាណានក្ខន្ធា ទុក្ខា"តិ ឯវមាទិនា
សុត្តន្តភាជនីយអភិធម្មភាជនីយបញ្ញាបុច្ឆកសង្ខាតេហិ តិហិ មហានយេហិ
ភកវតា សច្ចានិ វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតានិ។

ឥន្ទ្រិយវិភង្គ

បុច្ឆា - បញ្ចមេ បន អារុសោ ឥន្ទ្រិយវិភង្គ ភកវតា កថំ ឥន្ទ្រិយានិ
វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតានិ។

វិស្សជ្ជនា - បញ្ចមេ បន ភន្តេ ឥន្ទ្រិយវិភង្គ "ពារិសតិ ឥន្ទ្រិយានិ ចក្កុន្ទ្រិយំ
សោតិ ឥន្ទ្រិយំ យានិ ឥន្ទ្រិយំ ជិវ្ហិ ឥន្ទ្រិយំ កាយិ ឥន្ទ្រិយំ មនិ ឥន្ទ្រិយំ... បេ...
អញ្ញាតាវិ ឥន្ទ្រិយ"ន្តិ ឯវមាទិនា អភិធម្មភាជនីយបញ្ញាបុច្ឆកសង្ខាតេហិ ធ្វិហិ
មហានយេហិ ភកវតា ឥន្ទ្រិយានិ វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតានិ។

បដិច្ចសមុប្បាទវិភង្គ

បុច្ឆា - អភិធម្មបិដកេ អារុសោ វិភង្គប្បករណោ ធរដ្ឋេ បដិច្ចសមុប្បាទវិភង្គ
ភកវតា កថំ បដិច្ចសមុប្បាទោ វិត្តារេន វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា - ធរដ្ឋេ ភន្តេ បដិច្ចសមុប្បាទវិភង្គ "អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារា... បេ...
សមុទយោ ហោតិ"តិ ឯវមាទិនា ភកវតា បដិច្ចសមុប្បាទោ
សុត្តន្តភាជនីយអភិធម្មភាជនីយសង្ខាតេហិ ធ្វិហិ មហានយេហិ វិត្តារតោ
វិភជិត្វា ទេសិតោ។

សតិបដ្ឋានវិភង្គ

បុត្តា - សត្តមេ បន អារុសោ សតិបដ្ឋានវិភង្កេ ភកវតា កថំ សតិបដ្ឋាន
វិត្តារតោ វិភង្កេ ទេសិតា។

វិស្សជ្ជនា - សត្តមេ ភន្តេ សតិបដ្ឋានវិភង្កេ “ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា ឥធិកិក្ខុ
អជ្ឈត្តំ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ, ពហិទ្ធា កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ,
អជ្ឈត្តពហិទ្ធា កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ អាតាបិ សម្មជានោ សតិមា
វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្ស”ន្តិ ឯវមាទិនា
សុត្តន្តភាជនីយអភិធម្មភាជនីយបញ្ញាបុច្ឆកសម្ពុតេហិ តិហិ មហានយេហិ
ភកវតា សតិបដ្ឋានវិត្តារតោ វិភង្កេ ទេសិតា។

សម្មប្បធានវិភង្កេ

បុត្តា - អជ្ឈមេ បន អារុសោ សម្មប្បធានវិភង្កេ ភកវតា កថំ សម្មប្បធានា
វិត្តារតោ វិភង្កេ ទេសិតា។

វិស្សជ្ជនា - អជ្ឈមេ ភន្តេ សម្មប្បធានវិភង្កេ “ចត្តារោ សម្មប្បធានា ឥធិកិក្ខុ
អនុប្បធានំ ចាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ អនុប្បធានាយ ធន្តំ ជនេតិ វាយមតិ
វីរិយំ អារភតិ ចិត្តំ បក្កល្ហាតិ បទហតិ, ឧប្បធានំ ចាបកានំ អកុសលានំ
ធម្មានំ បហានាយ ធន្តំ ជនេតិ វាយមតិ វីរិយំ អារភតិ ចិត្តំ បក្កល្ហាតិ
បទហតិ, អនុប្បធានំ កុសលានំ ធម្មានំ ឧប្បធានាយ ធន្តំ ជនេតិ វាយមតិ វីរិយំ
អារភតិ ចិត្តំ បក្កល្ហាតិ បទហតិ, ឧប្បធានំ កុសលានំ ធម្មានំ ឋិតិយា
អសម្មោសាយ ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ការ្ជនាយ ចារិប្បិយា ធន្តំ ជនេតិ
វាយមតិ វីរិយំ អារភតិ ចិត្តំ បក្កល្ហាតិ បទហតិ”តិ ឯវមាទិនា ភកវតា
សម្មប្បធានា វិត្តារតោ វិភង្កេ ទេសិតា។

ឥទ្ធិចានវិភង្កេ

បុត្រា - នវមេ បន អារុសោ ឥទ្ធិបាទវិកង្កេ ភកវតា កបំ ឥទ្ធិបាទាវិត្តារតោ
វិកជិត្វា ទេសិតា។

វិស្សជ្ជនា - នវមេ ភន្តេ ឥទ្ធិបាទវិកង្កេ “បត្តារោ ឥទ្ធិបាទា ឥធិ ភិក្ខុ
ធន្តសមាធិបធានសម្ព័ន្ធវសមន្នាគតំ ឥទ្ធិបាទំ ភាវេតិ... បេ...
វីមំសាសមាធិបធានសម្ព័ន្ធវសមន្នាគតំ ឥទ្ធិបាទំ ភាវេតិ” តិ វិមាទិនា តិហិ
មហានយេហិ ភកវតា ឥទ្ធិបាទាវិត្តារតោ វិកជិត្វា ទេសិតា។

ពោជ្ឈង្គវិកង្កេ

បុត្រា - អភិធម្មបិដកេ អារុសោ វិកង្កេប្បករណោ ទសមេ ពោជ្ឈង្គវិកង្កេ
ភកវតា កបំ ពោជ្ឈង្គាវិត្តារតោ វិកជិត្វា ទេសិតា។

វិស្សជ្ជនា - ទសមេ ភន្តេ ពោជ្ឈង្គវិកង្កេ “សត្ត ពោជ្ឈង្គា សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ
ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គោ វិរិយសម្ពោជ្ឈង្គោ បីតិសម្ពោជ្ឈង្គោ
បស្សទិសម្ពោជ្ឈង្គោ សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គោ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ។ តត្ថ កតមោ
សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ, ឥធិ ភិក្ខុ សតិមា ហោតិ បរមេន សតិនេបក្កេន
សមន្នាគតោ ចិរកតម្បិ ចិរភាសិតម្បិ សរិតា ហោតិ អនុស្សរិតា, អយំ វុច្ចតិ
សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ” តិ វិមាទិនា ភកវតា
សុត្តន្តភាជនីយអភិធម្មភាជនីយបញ្ញាបុច្ឆកសម្ព័ន្ធវតេហិ តិហិ នយេហិ
ពោជ្ឈង្គាវិត្តារតោ វិកជិត្វា ទេសិតា។

មគ្គង្គវិកង្កេ

បុត្រា - ឯកាទសមេ បន អារុសោ មគ្គង្គវិកង្កេ ភកវតា កបំ មគ្គង្គា
វិត្តារតោ វិកជិត្វា ទេសិតា។

វិស្សន្ត្រណា - ឯកាទសមេ ភន្តេ មគ្គដ្ឋវិភង្គេ “អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ។
សេយ្យចិធំ, សម្មាទិដ្ឋិ សម្មាសង្កប្បោ សម្មារាជា សម្មាកម្មន្តោ សម្មាអាជីវោ
សម្មារាយាមោ សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ”តិ ឯវមាទិនា ភកវតា
សុត្តន្តភាជនីយអភិធម្មភាជនីយបញ្ញាបុច្ឆកសង្ខាតេហិ តីហិ មហានយេហិ
មគ្គដ្ឋាវិត្តារតោវិភជិត្វា ទេសិតោ។

ឈានវិភង្គ

បុត្តា - ធាទសមោ បន អារុសោ ឈានវិភង្គោ ភកវតា កថំវិត្តារេន
វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សន្ត្រណា - ធាទសមោ ភន្តេ ឈានវិភង្គោ “ឥធ ភិក្ខុ
ចាតិមោក្ខសំវរសំវុតោវិហរតិ អាចារកោចរសម្មុទ្ទោ អណ្តាមត្តេសុ វុទ្ធសុ
ភយទស្សវី សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារោ ភោជនេ
មត្តញ្ញូ បុព្វរត្តាបរត្តំ ជាគរិយានុយោកមនុយុត្តោ”តិ ឯវមាទិនា ភកវតា
វិត្តារតោវិភជិត្វា ទេសិតោ។

អប្បមញ្ញាវិភង្គ

បុត្តា - តេរសមេ បន អារុសោ អប្បមញ្ញាវិភង្គោ ភកវតា កថំ
អប្បមញ្ញាយោវិត្តារតោវិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សន្ត្រណា - តេរសមេ ភន្តេ អប្បមញ្ញាវិភង្គោ “ចតស្សោ អប្បមញ្ញាយោ
ឥធ ភិក្ខុ មេត្តាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ ជីវិត្វាវិហរតិ, តថា ទុតិយំ។
តថា តតិយំ។ តថា ចតុត្តំ។ ឥតិ ឧទ្ទមដោ តិរិយំ សព្ពុធិ សព្ពុត្តតាយ សញ្ញាវន្តំ
លោកំ មេត្តាសហគតេន ចេតសា វិបុលេន មហាក្កតេន អប្បមាលោន

អវេរេន អព្យាបជ្ជេន ជីវិត្យាវិហារតី"តិ ឯវមាទិនា ភកវតា
សុត្តន្តភាជនីយអភិធម្មភាជនីយបញ្ញាបុច្ឆកសង្ខាតេហិ តីហិ មហានយេហិ
អប្បមញ្ញាយោ វិត្តារតោ វិភជិត្យា ទេសិតា។

សិក្ខាបទវិភង្គ

បុច្ឆា - អភិធម្មបិដកេ អារុសោ វិភង្គប្បករណោ ចុទ្ធសមេ សិក្ខាបទវិភង្គ
ភកវតា កបំ សិក្ខាបទានិ វិត្តារតោ វិភជិត្យា ទេសិតានិ។

វិស្សជ្ជនា - ចុទ្ធសមេ ភន្តេ សិក្ខាបទវិភង្គ "បញ្ច សិក្ខាបទានិ
ចាណាតិចាតា វេរមណី សិក្ខាបទំ, អទិន្នាទានា វេរមណី សិក្ខាបទំ,
កាមេសុមិច្ឆាចារា វេរមណី សិក្ខាបទំ, មុសាវាទា វេរមណី សិក្ខាបទំ,
សុរាមេរយមជ្ឈបមាទដ្ឋានា វេរមណី សិក្ខាបទំ។ តត្ថ កតមំ ចាណាតិចាតា
វេរមណី សិក្ខាបទំ, យស្មី សមយេ កាមាវចរំ កុសលំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ ហោតិ
សោមនស្សសហគតំ ញាណាសម្បយុត្តំ ចាណាតិចាតា វិរមន្តស្ស"តិ
ឯវមាទិនា អភិធម្មភាជនីយបញ្ញាបុច្ឆកសង្ខាតេហិ ធូហិ មហានយេហិ
ភកវតា សិក្ខាបទានិ វិត្តារតោ វិភជិត្យា ទេសិតានិ។

បដិសម្ពិទាវិភង្គ

បុច្ឆា - បន្ទរសមេ បន អារុសោ បដិសម្ពិទាវិភង្គ ភកវតា កបំ
បដិសម្ពិទាយោ វិត្តារតោ វិភជិត្យា ទេសិតា។

វិស្សជ្ជនា - បន្ទរសមេ ភន្តេ បដិសម្ពិទាវិភង្គ "ចតស្សោ បដិសម្ពិទា
អត្ថបដិសម្ពិទា ធម្មបដិសម្ពិទា និរុត្តិបដិសម្ពិទា បដិកានបដិសម្ពិទា។ អត្ថ
ញាណំ អត្ថបដិសម្ពិទា, ធម្មញាណំ ធម្មបដិសម្ពិទា, តត្រ ធម្មនិរុត្តាភិលាបេ

ញាណំ និរុត្តិបដិសម្ពិទា, ញាណេសុ ញាណំ បដិភានបដិសម្ពិទា" តិ
ឯវមាទិនា ភកវតា ចតសេរា បដិសម្ពិទាយោ
សុត្តន្តភាជនីយអភិធម្មភាជនីយបញ្ញាបុច្ឆកសង្ខាតេហិ តីហិ មហានយេហិ
វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតា។

ញាណវិភង្គ

បុច្ឆា - សោឡសមេ បន អារុសោ ញាណវិភង្គ ភកវតា កថំ ញាណានិ
វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតានិ។

វិស្សជ្ជនា - សោឡសមេ ភន្ត ញាណវិភង្គ "ឯកវិធន ញាណវត្ថុ
បញ្ជីញាណា ន ហេតុ, អហេតុកា, ហេតុវិប្បយុត្តា, សប្បច្ចយា, សង្ខតា,
អរូចា, លោកិយា, សាសវា" តិ ឯវមាទិនា ឯកកតោ បដ្ឋាយ យាវ ទសកា
ភកវតា ញាណានិ វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតានិ។

ខុទ្ទកវត្ថុវិភង្គ

បុច្ឆា - អភិធម្មបិដកេ អារុសោ វិភង្គប្បករណោ សត្តរសមោ
ខុទ្ទកវត្ថុវិភង្គា ភកវតា កថំ ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា - អភិធម្មបិដកេ ភន្ត ទុតិយេ វិភង្គប្បករណោ សត្តរសមោ
ខុទ្ទកវត្ថុវិភង្គា "ជាតិមទោ, កោត្តមទោ, អាហេត្យមទោ, យោព្ពនមទោ,
ដីវិតមទោ" តិ ឯវមាទិនា ឯកកតោ បដ្ឋាយ យាវ អដ្ឋសតតណ្ហារិចរិតំ
ភកវតា វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

ធម្មហានយវិភង្គ

បុត្តា - តត្ថ អារុសោ អដ្ឋារសមោ ធម្មហនយវិកត្តោ ភកវតា កថំវិកជិត្វា
នេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា - អដ្ឋារសមោ ភន្តេ ធម្មហនយវិកត្តោ “កតិ ខន្ធា, កតិ
អាយតនានិ, កតិ ធាតុយោ, កតិ សច្ចានិ, កតិ ឥន្ទ្រិយានិ, កតិ ហេតុ, កតិ
អាហារា, កតិ ជស្សា, កតិ វេទនា, កតិ សញ្ញា, កតិ ចេតនា, កតិ ចិត្តានិ។
បញ្ចក្ខន្ធា, ធានសាយតនានិ, អដ្ឋារស ធាតុយោ, ចត្តារិ សច្ចានិ,
ពារីសតិឥន្ទ្រិយានិ, នវ ហេតុ, ចត្តារោ អាហារា, សត្ត ជស្សា, សត្ត វេទនា, សត្ត
សញ្ញា, សត្ត ចេតនា, សត្ត ចិត្តានិ”តិ វរមាទិនា សព្វសង្កាហកាធិហិ ទសហិ
វារេហិ ភកវតាវិត្តារេន វិកជិត្វា នេសិតោ។

បុត្តា - កថញ្ញារុសោ តត្ថ ភកវតា ឧប្បាទកកម្មអាយុប្បមាណាវារោ
វិត្តារេន វិកជិត្វា នេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា - ទានំ ទត្វា សីលំ សមាទិយិត្វា ឧចោសថកម្មំ កត្វា កត្ត
ឧបបជ្ជន្តិ។ ទានំ ទត្វា, សីលំ សមាទិយិត្វា ឧចោសថកម្មំ កត្វា អប្បេកក្ខេ
ខត្តិយមហាសាលានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជន្តិ, អប្បេកក្ខេ
ព្រាហ្មណមហាសាលានំ, អប្បេកក្ខេ គហបតិមហាសាលានំ, អប្បេកក្ខេ
ចាតុមហារាជិកានំ នេវានំ, អប្បេកក្ខេ ភាវតីសានំ នេវានំ, អប្បេកក្ខេ យាមានំ
នេវានំ, អប្បេកក្ខេ តុសិតានំ នេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជន្តិតិ វរមាទិនា ភន្តេ
តត្ថ ភកវតា ឧប្បាទកកម្មអាយុប្បមាណាវារោ វិត្តារេន វិកជិត្វា នេសិតោ។

ឧក្ខិត្តា បុញ្ញតេជេន, កាមរូបគតី គតា;
កវគ្គតម្បិ សម្បត្តា, បុណគច្ឆន្តិ ទុក្ខតី -

ធាតុកថា

បុត្តា - តេជានុសោ ភកវតា អដ្ឋាសហិ ពុទ្ធជម្មហិ សមន្តាគតេន
អភិធម្ម អដ្ឋាសហិ វិភង្កេហិ បដិមណ្ឌិតំ ទុតិយំ វិភង្កប្បករណំ ទេសេត្វា
តទនន្តរំ ធាតុកថំ នាម តតិយំ បករណំ កថំ វិភង្កេត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា - តតិយំ ភន្តេ ធាតុកថំ នាម អភិធម្មបិដកំ “សង្កហោ
អសង្កហោ, សង្កហិតេន អសង្កហិតំ, អសង្កហិតេន សង្កហិតំ, សង្កហិតេន
សង្កហិតំ, អសង្កហិតេន អសង្កហិតំ។ សម្មយោកោ វិប្បយោកោ,
សម្មយុត្តេន វិប្បយុត្តំ, វិប្បយុត្តេន សម្មយុត្តំ, សម្មយុត្តេន សម្មយុត្តំ,
វិប្បយុត្តេន វិប្បយុត្តំ។ សង្កហិតេន សម្មយុត្តំ វិប្បយុត្តំ, សម្មយុត្តេន
សង្កហិតំ អសង្កហិតំ, អសង្កហិតេន សម្មយុត្តំ វិប្បយុត្តំ, វិប្បយុត្តេន
សង្កហិតំ អសង្កហិតំ” តិ ឯវមាទិនា បញ្ច មាតិកាយោ បឋមំ និក្ខិបិត្វា
សង្កហាសង្កហាទីហិ បុទ្ធសហិ នយេហិ ភកវតា វិត្តារតោ វិភង្កេត្វា ទេសិតំ។

បុគ្គលបញ្ញត្តិ

បុត្តា - តេជានុសោ ភកវតា សព្ពធាតុកុសលេន អភិធម្មបិដកេ តតិយំ
ធាតុកថាបករណំ ទេសេត្វា តទនន្តរំ ចតុត្ថំ បុគ្គលបញ្ញត្តិប្បករណំ កថំ
វិភង្កេត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា - អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ ចតុត្ថំ បុគ្គលបញ្ញត្តិប្បករណំ “ធម៌
បញ្ញត្តិយោ ខន្ធបញ្ញត្តិ អាយតនបញ្ញត្តិ ធាតុបញ្ញត្តិ សច្ចបញ្ញត្តិ
ស្រ្តិយបញ្ញត្តិ បុគ្គលបញ្ញត្តិ។ កិត្តារតា ខន្ធនំ ខន្ធបញ្ញត្តិ, យាវតា បញ្ចក្ខន្ធា,
រូបក្ខន្ធា វេទនាក្ខន្ធា សញ្ញាក្ខន្ធា សម្ពារក្ខន្ធា វិញ្ញាណក្ខន្ធា។ ឯត្តារតា
ខន្ធនំ ខន្ធបញ្ញត្តិ” តិ ឯវមាទិនា ខន្ធយតនធាតុសច្ចស្រ្តិយបញ្ញត្តិយោ
សំខិត្តេន ឧទ្ទិសិត្វា បុគ្គលបញ្ញត្តិ ថ

ឯកកន្តកតិកបតុក្កបញ្ចកនក្កសត្តកអដ្ឋកនកនសកវសេនវិត្តារតោ
វិភជិត្តាភកវតាទេសិត។

កថាវត្ថុ

បុព្វា - តេជានុសោភកវតាសព្ពបរមត្ថបញ្ញត្តិធម្មកុសលេន
អភិធម្មបិដកេចតុត្ថំបុគ្គលបញ្ញត្តិប្បករណំទេសេត្វាតទនន្តរំបញ្ចមំ
កថាវត្ថុប្បករណំកថំទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា - សព្ពបរមត្ថបញ្ញត្តិធម្មកុសលេនភន្តេភកវតាលោកេ
អគ្គបុគ្គលេនអភិធម្មបិដកេចតុត្ថំបុគ្គលបញ្ញត្តិប្បករណំទេសេត្វា
តទនន្តរំកថាវត្ថុទេសនាយវារេសម្បត្តេ“អនាគតេមមសារកោ
មោក្កលិបុត្តតិស្សត្តេរោនាមឧប្បន្នំសាសនមលំសោធត្វាតតិយសង្កឹតិ
ករោន្តោភិក្ខុសង្ឃស្សមជ្ឈេនិសិទ្ធាសកវាទេបញ្ចសុត្តសតានិបរវាទេ
បញ្ចាតិសុត្តសហស្សំសមោធានេត្វា, ឥមំបករណំភាជេស្សតិ”តិ
តស្សោកាសំករោន្តេនបុគ្គលវារេអដ្ឋមុខាវាទយុត្តិអាទិកត្វា
សព្ពកថាមគ្គេសុអសម្បណ្ណាភាណាវាវត្តាយតន្តិយាមាតិកានិក្ខេបមគ្គេន
បញ្ចមំកថាវត្ថុប្បករណំសំខេបតោទេសិតំ។

បុព្វា - អធុនាចាកដំបនានុសោវិត្តារំកថាវត្ថុប្បករណំកនាកេនកត្ត
កបញ្ចវិត្តារតោវិភជិត្តាទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា - តំខោភន្តេភកវតោនយមុខំនិស្សាយអាយស្មតា
មហាមោក្កលិបុត្តតិស្សត្តេរេនតតិយសំគីតិកាលេចាដលិបុត្ត
អសោកាវមេសង្កិក្ខុសតសហស្សនំសមាគមេភកវតាទិន្ននយវសេន
តថាគតេនឋបិតមាតិកំវិភជន្តេនសកវាទេបញ្ចសុត្តសតានិបរវាទេ

បញ្ហាតិ សុត្តសហស្សំ អាហារិក្ខា ៧ទំ បរវាទមថនំ អធុនា ចាកដំ
កថាវត្ថុប្បករណំ វិគ្គារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

បុព្វា - កតិ អាវុសោ តត្ថ កថាយោ តេន អាយស្មតា
មហាមោក្កលិបុត្តតិស្សត្ថេវេន វិគ្គារតោ វិភជិត្វា កថិតា។

វិស្សជ្ឈនា - តត្ថ ភន្តេ វាចនាមគ្គតោ ទ្វេ ច សតានិ សត្តវិសតិ ច កថាយោ
អាយស្មតា មហាមោក្កលិបុត្តតិស្សត្ថេវេន វិគ្គារតោ វិភជិត្វា កថិតា។

បុគ្គលកថា

បុព្វា - កថញ្ញាវុសោ តត្ថ បឋមា បុគ្គលកថា អាយស្មតា
មហាមោក្កលិបុត្តតិស្សត្ថេវេន វិគ្គារតោ វិភជិត្វា កថិតា។

វិស្សជ្ឈនា - បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ឈបរមត្ថនាតិ, អាមន្តា។ យោ
សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ឈបរមត្ថនាតិ, ន
ហេវំ វត្ថព្ពេ។ អាជានាហិ និក្កហំ ហញ្ចិ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ឈបរមត្ថន,
តេន វត វេ វត្ថព្ពេ “យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
សច្ចិកជ្ឈបរមត្ថនា” តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ “វត្ថព្ពេ ខោ ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ
សច្ចិកជ្ឈបរមត្ថន’, នោ ច វត្ថព្ពេ ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ
បុគ្គលោ ឧបលព្ពតិ សច្ចិកជ្ឈបរមត្ថនា” តិ, មិច្ឆាតិ ឯវមាទិនា ភន្តេ តត្ថ បឋមា
បុគ្គលកថា បញ្ច ភាណាវាវមត្តាយ តន្តិយា អាយស្មតា
មហាមោក្កលិបុត្តតិស្សត្ថេវេន វិគ្គារតោ វិភជិត្វា កថិតា។

អញ្ញាណកថា

បុត្តា - អភិធម្មបិដកេ អារុសោ កថាវត្ថុប្បករណោ ទុតិយវគ្គ ទុតិយា
អញ្ញាណកថា អាយស្មតា មហាមោគ្គលិបុត្តតិស្សត្ថេវេន កថំវិត្តារតោ
វិភជិត្វា កថិតា។

វិស្សជ្ជនា - អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ បញ្ចមេ កថាវត្ថុប្បករណោ ទុតិយវគ្គ
ទុតិយា អញ្ញាណកថា “អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណន្តិ, អាមន្តា។ អត្ថិ អរហតោ
អវិជ្ជា អវិជ្ជាយោ អវិជ្ជាយោកោ អវិជ្ជានុសយោ អវិជ្ជាបរិយុដ្ឋានំ
អវិជ្ជាសំយោជនំ អវិជ្ជានិវរណាន្តិ, ន ហេរំ វត្តព្កេ។ នត្ថិ អរហតោ អវិជ្ជា
អវិជ្ជាយោ អវិជ្ជាយោកោ អវិជ្ជានុសយោ អវិជ្ជាបរិយុដ្ឋានំ អវិជ្ជាសំយោជនំ
អវិជ្ជានិវរណាន្តិ, អាមន្តា។ ហតិ នត្ថិ អរហតោ អវិជ្ជា អវិជ្ជាយោ
អវិជ្ជាយោកោ អវិជ្ជានុសយោ អវិជ្ជាបរិយុដ្ឋានំ អវិជ្ជាសំយោជនំ
អវិជ្ជានិវរណំ, នោ ច វត វេ វត្តព្កេ “អត្ថិ អរហតោ អញ្ញាណ”ន្តិ ឯវមាទិនា
អាយស្មតា មហាមោគ្គលិបុត្តតិស្សត្ថេវេន វិត្តារតោ វិភជិត្វា ភាសិតា។

អសញ្ញកថា

បុត្តា - អភិធម្មបិដកេ អារុសោ បញ្ចមេ កថាវត្ថុប្បករណោ តតិយវគ្គ
ឯកាទសមា អសញ្ញកថា អាយស្មតា មហាមោគ្គលិបុត្តតិស្សត្ថេវេន កថំ
វិត្តារតោ វិភជិត្វា កថិតា។

វិស្សជ្ជនា - អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ បញ្ចមេ កថាវត្ថុប្បករណោ តតិយវគ្គ
ឯកាទសមា អសញ្ញកថា “អសញ្ញាសត្តេសុ សញ្ញា អត្ថិតិ, អាមន្តា។
សញ្ញាភរោ សញ្ញាគតិ សញ្ញាសត្តារាសោ សញ្ញាសំសារោ សញ្ញាយោនិ
សញ្ញាត្តការាបដិលាកោតិ, ន ហេរំ វត្តព្កេ”តិ ឯវមាទិនា អាយស្មតា
មហាមោគ្គលិបុត្តតិស្សត្ថេវេន វិត្តារតោ វិភជិត្វា កថិតា។

អសញ្ញាសត្តេសុ សញ្ញា អត្ថិ។

សញ្ញាភវោ សញ្ញាគតិ សញ្ញាសត្តារាសោ សញ្ញាសំសារោ សញ្ញាយោនិ
សញ្ញាត្តការវបដិលោកោ។

ន ហោវំ វត្តព្ពេ។

ននុ អសញ្ញាភវោ អសញ្ញាគតិ អសញ្ញាសត្តារាសោ អសញ្ញាសំសារោ
អសញ្ញាយោនិ អសញ្ញាត្តការវបដិលោកោ។

ហញ្ញិ អសញ្ញាភវោ អសញ្ញាគតិ អសញ្ញាសត្តារាសោ អសញ្ញាសំសារោ
អសញ្ញាយោនិ អសញ្ញាត្តការវបដិលោកោ, នោ ច វត វេ វត្តព្ពេ អសញ្ញាសត្តេសុ
សញ្ញា អត្ថិ។

អសញ្ញាសត្តេសុ សញ្ញា អត្ថិ។

បញ្ចវោការភវោ គតិ សត្តារាសោ សំសារោ យោនិ អត្តការវបដិលោកោ។

ននុ ឯកវោការភវោ គតិ សត្តារាសោ សំសារោ យោនិ
អត្តការវបដិលោកោ។

ហញ្ញិ ឯកវោការភវោ គតិ សត្តារាសោ សំសារោ យោនិ
អត្តការវបដិលោកោ, នោ ច វត វេ វត្តព្ពេ អសញ្ញាសត្តេសុ សញ្ញា អត្ថិ។

ធម្មវគ្គ

បថវិទានុសនិទស្សនាតិអាទិកថា

បុត្រា - ធម្មវគ្គ បន អារុសោ អដ្ឋមា បថវិធាតុ សនិទស្សនាតិអាទិកថា
អាយស្មតា មហាមោគ្គលិបុត្តតិស្សត្ថេវេន កថំវិត្តារតោ វិភជិត្វា កថិតា។

វិស្សជ្ជនា - ធម្មវគ្គ ភន្តេ អដ្ឋមា បថវិធាតុ សនិទស្សនាតិអាទិកថា
“បថវិធាតុ សនិទស្សនាតិ អាមន្តា។ រូបំ រូបាយតនំ រូបធាតុ ដីលំ បីតកំ
លោហិតកំ ឌីនាតំ ចក្កុវិញ្ញាយំ ចក្កុស្មី បដិហញ្ញាតិ ចក្កុស្ស អាចាបំ
អាគច្ឆតីតិ, ន ហោរំ វត្តព្ពេ”តិ ឯវមាទិនា អាយស្មតា មហាមោគ្គលិ
បុត្តតិស្សត្ថេវេន វិត្តារតោ វិភជិត្វា កថិតា។

បថវិធាតុ សនិទស្សនា។

ចក្កុញ្ច បដិច្ច បថវិធាតុញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្កុវិញ្ញាណំ។

តេន ហិ ន វត្តព្ពំ ចក្កុញ្ច បដិច្ច បថវិធាតុញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្កុវិញ្ញាណំ។

អន្តរាភវកថា

បុត្រា - អភិធម្មបិដកេ អារុសោ បញ្ចមេ កថាវត្ថុប្បករណេ អដ្ឋមវគ្គ
ទុតិយា អន្តរាភវកថា អាយស្មតា មហាមោគ្គលិបុត្តតិស្សត្ថេវេន កថំ
វិត្តារតោ វិភជិត្វា កថិតា។

វិស្សជ្ជនា - អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ បញ្ចមេ កថាវត្ថុប្បករណេ អដ្ឋមវគ្គ
ទុតិយា អន្តរាភវកថា “អត្ថិ អន្តរាភវោតិ, អាមន្តា។ កាមភវោតិ, ន ហោរំ
វត្តព្ពេ...បេ... អត្ថិ អន្តរាភវោតិ, អាមន្តា។ រូបភវោតិ, ន ហោរំ វត្តព្ពេ...បេ... អត្ថិ
អន្តរាភវោតិ, អាមន្តា។ អរូបភវោតិ, ន ហោរំ វត្តព្ពេ”តិ ឯវមាទិនា អាយស្មតា
មហាមោគ្គលិបុត្តតិស្សត្ថេវេន វិត្តារតោ វិភជិត្វា កថិតា។

អត្ថិ អន្តរាភក្សោ។

ន ហោវំ វត្តព្រោ។

អត្ថិ អន្តរាភក្សោ។

កាមភវស្ស ច រូបភវស្ស ច អន្តរេ អត្ថិ អន្តរាភក្សោ។

ន ហោវំ វត្តព្រោ។

រូបភវស្ស ច អរូបភវស្ស ច អន្តរេ អត្ថិ អន្តរាភក្សោ។

កាមភវស្ស ច រូបភវស្ស ច អន្តរេ នត្ថិ អន្តរាភក្សោ។

ហញ្ចិ កាមភវស្ស ច រូបភវស្ស ច អន្តរេ នត្ថិ អន្តរាភក្សោ, នោ ច វត វេ
វត្តព្រោ អត្ថិ អន្តរាភក្សោ។

សធួយតនុប្បត្តិកថា

បុច្ឆា - អភិធម្មបិដកេ អារុសោ បញ្ចមេ កថាវត្ថុប្បករណោ បុទ្ទសមវគ្គ
ទុតិយា សធួយតនុប្បត្តិកថា អាយស្មតា មហាមោគ្គលិបុត្តតិស្សត្ថេវេន
កបំវិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតា។

វិស្សជ្ជណា - អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ បញ្ចមេ កថាវត្ថុប្បករណោ បុទ្ទសមវគ្គ
ទុតិយា សធួយតនុប្បត្តិកថា “សធួយតនំ អបុព្វំ អចរិមំ មាតុកុច្ឆិស្មី
សណ្ណាតីតិ, អាមន្តា។ សព្ពដ្ឋបច្ឆដ្ឋី អហិំនិទ្រិយោ មាតុកុច្ឆិស្មី ឌីក្កមតីតិ, ន
ហោវំ វត្តព្រោ” តិ ឯវមាទិនា អាយស្មតា មហាមោគ្គលិបុត្តតិស្សត្ថេវេន
វិត្តារតោ វិភជិត្វា កថិតា។

សឡាយតនំ អបុព្វំ អចរិមំ មាតុកុច្ឆិស្មី សណ្ឋាតិ។

សព្ពុត្តប្បច្ឆន្តី អហិនិទ្រ្តិយោ មាតុកុច្ឆិស្មី ឌីក្កមតិ។

ន ហោរំ វត្តព្នោ។

ឧបបត្តសិយេន ចិត្តេន ចក្ខាយតនំ សណ្ឋាតិ។

ឧបបត្តសិយេន ចិត្តេន ហត្ថា សណ្ឋានិ, ចាទា សណ្ឋានិ, សីសំ សណ្ឋាតិ,
កណ្តោ សណ្ឋាតិ, ឆាសិកា សណ្ឋាតិ, មុខំ សណ្ឋាតិ, ទន្លា សណ្ឋានិ។

ន ហោរំ វត្តព្នោ។

បុត្តា - តេជារុសោ ភកវតា យមកថាជិហិរាវសានេ តារតីសទេវលោកំ
គន្ធា ទសសហស្សលោកធាតុហិ អាគម្ម សន្និសិទ្ធានំ ទេវានំ អភិធម្មទេសនំ
ទេសេន្តេន បឋមំ អភិធម្មបិដកេ បញ្ចប្បករណានិ ទេសេត្វា តទនន្តរំ ធម្មំ
យមកប្បករណំ ទេសេន្តេន កតិ យមកប្បករណានិ វិភជិត្វា ទេសិតានិ។

វិស្សជ្ជនា - ភកវតា ភន្តេ យមស្ស វិសយាតីតេន យមកថាជិហិរាវសានេ
តារតីសទេវលោកំ គន្ធា តត្ថ ទសសហស្សលោកធាតុហិ អាគម្ម សន្និសិទ្ធានំ
ទេវតានំ អភិធម្មបិដកំ ទេសេន្តេន អភិធម្មបិដកេ បូរិមានិ បញ្ចប្បករណានិ
ទេសេត្វា តទនន្តរំ ធម្មំ យមកប្បករណំ មូលយមកំ ខន្ធយមកំ
អាយតនយមកំ ធាតុយមកំ សច្ចយមកំ សង្ខារយមកំ អនុសយយមកំ
ចិត្តយមកំ ធម្មយមកំ ឥន្ទ្រិយយមកន្តិ ទស យមកប្បករណានិ វិត្តារតោ
វិភជិត្វា ទេសិតានិ។

មូលយមក

បុត្តា - កងញាវុសោ តត្ថ ភកវតា បឋមំ មូលយមកំ វិញ្ញាតោ វិភជិត្វា
ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា - យេ កេចិ កុសលា ធម្មា, សព្ពេ តេ កុសលមូលា។ យេ វា បន
កុសលមូលា, សព្ពេ តេ ធម្មា កុសលា។ យេ កេចិ កុសលា ធម្មា, សព្ពេ តេ
កុសលមូលេន ឯកមូលា។ យេ វា បន កុសលមូលេន ឯកមូលា, សព្ពេ តេ ធម្មា
កុសលា។ យេ កេចិ កុសលមូលេន ឯកមូលា ធម្មា, សព្ពេ តេ ធម្មា
កុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលា។ យេ វា បន កុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលា,
សព្ពេ តេ ធម្មា កុសលាតិ ឯវមាទិនា ភន្តេ តត្ថ ភកវតា បឋមំ មូលយមកំ
ពារីសតិយា ច តិកេហិ ទុកសតេន ច វិញ្ញាតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

យេ កេចិ កុសលា ធម្មា, សព្ពេ តេ កុសលមូលា។

យេ កេចិ កុសលា ធម្មា, សព្ពេ តេ កុសលមូលាតិ, តីណោវ កុសលមូលានិ
អវសេសា កុសលា ធម្មា, ន កុសលមូលា, យេ វា បន កុសលមូលា, សព្ពេ តេ
ធម្មា កុសលាតិ, អាមន្តា -

ខន្ទយមក

បុត្តា - អភិធម្មបិដកេ អាវុសោ ធរដ្ឋ យមកប្បករណោ ទុតិយំ ខន្ទយមកំ
ភកវតា កបំ វិញ្ញាតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា - អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ ធរដ្ឋ យមកប្បករណោ ទុតិយំ ខន្ទយមកំ
“បញ្ចក្ខន្ធា - រូបក្ខន្ធា វេទនាក្ខន្ធា សញ្ញាក្ខន្ធា សង្ខារក្ខន្ធា
វិញ្ញាណាក្ខន្ធា។ រូបំ រូបក្ខន្ធា, រូបក្ខន្ធា រូបំ។ វេទនា វេទនាក្ខន្ធា,
វេទនាក្ខន្ធា វេទនា។ សញ្ញា សញ្ញាក្ខន្ធា, សញ្ញាក្ខន្ធា សញ្ញា។ សង្ខារ

សង្ខារក្ខន្ធនោ, សង្ខារក្ខន្ធនោ សង្ខារា។ វិញ្ញាណំ វិញ្ញាណាក្ខន្ធនោ, វិញ្ញាណាក្ខន្ធនោ
វិញ្ញាណា"ន្តិ ឯវមាធិនា ភគវតោ បណ្ណត្តិវារបវត្តិវារបវិញ្ញាវារសង្ខារតេហិ តីហិ
វារេហិ វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

អាយតនយមក

បុត្តា - អភិធម្មបិដកេ អារុសោ ធរដ្ឋេ យមកប្បករណោ តតិយំ
អាយតនយមកំ ភគវតោ កបំ វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា - អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ ធរដ្ឋេ យមកប្បករណោ តតិយំ
អាយតនយមកំ "ធានសាយតនានិ - ចក្ខុយតនំ សោតាយតនំ ឃានាយតនំ
ជីវ្ហាយតនំ កាយាយតនំ រូបាយតនំ សធាយតនំ កន្ធាយតនំ រសាយតនំ
ដោដ្ឋញ្ញាយតនំ មនាយតនំ ធម្មាយតនំ។ ចក្ខុ ចក្ខុយតនំ, ចក្ខុយតនំ ចក្ខុ។
សោតំ សោតាយតនំ, សោតាយតនំ សោត"ន្តិ ឯវមាធិនា
បណ្ណត្តិវារបវត្តិវារបវិញ្ញាវារសង្ខារតេហិ តីហិ វារេហិ ភគវតោ វិត្តារតោ
វិភជិត្វា ទេសិតំ។

ធាតុយមក

បុត្តា - អភិធម្មបិដកេ អារុសោ ធរដ្ឋេ យមកប្បករណោ ទសសុ យមកេសុ
ចតុត្ថំ ធាតុយមកំ ភគវតោ កបំ វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា - អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ ធរដ្ឋេ យមកប្បករណោ ទសសុ យមកេសុ
ចតុត្ថំ ធាតុយមកំ "អដ្ឋារស ធាតុយោ - ចក្ខុធាតុ សោតធាតុ ឃានធាតុ
ជីវ្ហាធាតុ កាយធាតុ រូបធាតុ សធុធាតុ កន្ធុធាតុ រសធាតុ ដោដ្ឋញ្ញធាតុ
ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ សោតវិញ្ញាណធាតុ ឃានវិញ្ញាណធាតុ ជីវ្ហាវិញ្ញាណធាតុ

កាយវិញ្ញាណធាតុ មនោធាតុ មនោវិញ្ញាណធាតុ ធម្មធាតុ" តិ ឯវមាទិនា
ភកវតា បណ្ណាត្តិវាបវត្តិវាបវិញ្ញាវាសម្ព័ន្ធតេហិ តិហិ មហាវារេហិ វិត្តារតោ
វិភជិត្វា ទេសិតំ។

សច្ចយមក

បុត្តា - អភិធម្មបិដកេ អារុសោ ធន្នេ យមកប្បករណោ ទសសុ យមកេសុ
បញ្ចមំ សច្ចយមកំ ភកវតា កបំវិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា - អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ ធន្នេ យមកប្បករណោ ទសសុ យមកេសុ
បញ្ចមំ សច្ចយមកំ "ចត្តារិ សច្ចានិ - ទុក្ខសច្ចំ សមុទយសច្ចំ និរោធសច្ចំ
មគ្គសច្ចំ។ ទុក្ខំ ទុក្ខសច្ចំ, ទុក្ខសច្ចំ ទុក្ខំ។ សមុទយោ សមុទយសច្ចំ,
សមុទយសច្ចំ សមុទយោ។ និរោធា និរោធសច្ចំ, និរោធសច្ចំ និរោធា។ មគ្គោ
មគ្គសច្ចំ, មគ្គសច្ចំ មគ្គោ" តិ ឯវមាទិនា ភកវតា វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

សម្ព័ន្ធយមក

បុត្តា - អភិធម្មបិដកេ អារុសោ ធន្នេ យមកប្បករណោ ទសសុ យមកេសុ
ធន្នំ សម្ព័ន្ធយមកំ ភកវតា កបំវិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា - អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ ធន្នេ យមកប្បករណោ ទសសុ យមកេសុ
ធន្នំ សម្ព័ន្ធយមកំ "តយោ សម្ព័ន្ធារា - កាយសម្ព័ន្ធារោ វចីសម្ព័ន្ធារោ, ចិត្តសម្ព័ន្ធារោ។
អស្សរាសបស្សរាសា កាយសម្ព័ន្ធារោ, វិតក្កវិចារា វចីសម្ព័ន្ធារោ, សញ្ញា ច វេទនា ច
ចិត្តសម្ព័ន្ធារោ វេចេត្វាវិតក្កវិចារេ សព្វេបិ ចិត្តសម្បយុត្តកា ធម្មា
ចិត្តសម្ព័ន្ធារោ" តិ ឯវមាទិនា ភកវតា បណ្ណាត្តិវាបវត្តិវាបវិញ្ញាវាសម្ព័ន្ធតេហិ
តិហិ មហាវារេហិ វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

អនុសយយមក

បុត្តា - អភិធម្មបិដកេ អារុសោ ធរដ្ឋ យមកប្បករណោ ទសសុ យមកេសុ សត្តមំ អនុសយយមកំ ភកវតោ កបំវិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា - អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ ធរដ្ឋ យមកប្បករណោ ទសសុ យមកេសុ សត្តមំ អនុសយយមកំ “សត្ត អនុសយា - កាមរាគានុសយោ បដិយានុសយោ មាណានុសយោ ទិដ្ឋានុសយោ វិចិកិត្តានុសយោ ភវរាគានុសយោ អវិជ្ជានុសយោ។ កត្ត កាមរាគានុសយោ អនុសេតិ, កាមធាតុយា ធ្វិសុ វេទនាសុ ឯត្ត កាមរាគានុសយោ អនុសេតិ” តិ ឯវមាទិនា ភកវតោ ឧប្បត្តិដ្ឋានវារ អនុសយវារ សានុសយវារ បជហនវារ បរិញ្ញាវារ បហ័នវារ ឧប្បជ្ជនវារ ធាតុវារសម្ព័ន្ធតេហិ អដ្ឋហិ មហាវារេហិ វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

ចិត្តយមក

បុត្តា - អភិធម្មបិដកេ អារុសោ ធរដ្ឋ យមកប្បករណោ ទសសុ យមកេសុ អដ្ឋមំ ចិត្តយមកំ ភកវតោ កបំវិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា - អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ ធរដ្ឋ យមកប្បករណោ ទសសុ យមកេសុ អដ្ឋមំ ចិត្តយមកំ “យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ន និរុដ្ឋតិ, តស្ស ចិត្តំ និរុដ្ឋិស្សតិ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ និរុដ្ឋិស្សតិ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ន និរុដ្ឋតិ” តិ ឯវមាទិនា ភកវតោ សុទ្ធិចិត្តសាមញ្ញសុត្តន្តចិត្តមិស្សកវិសេសអភិធម្មចិត្តមិស្សកវិសេស-សម្ព័ន្ធតេហិ តិហិ មហានយេតិ វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

ធម្មយមក

បុត្តា - អភិធម្មបិដកេ អារុសោ ធរដ្ឋ យមកប្បករណោ ទសសុ យមកេសុ
នវមំ ធម្មយមកំ ភកវតោ កថំ វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា - អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ ធរដ្ឋ យមកប្បករណោ ទសសុ យមកេសុ
នវមំ ធម្មយមកំ “កុសលា កុសលា ធម្មា, កុសលា ធម្មា កុសលា។ អកុសលា
អកុសលា ធម្មា, អកុសលា ធម្មា អកុសលា។ អព្យាកតា អព្យាកតា ធម្មា,
អព្យាកតា ធម្មា អព្យាកតា”តិ ឯវមាទិនា ភកវតោ
បណ្ណាត្តិវារ បវត្តិវារ បរិញ្ញាវារ សម្ព័ត្តេហិ តីហិ មហាវារេហិ វិត្តារតោ វិភជិត្វា
ទេសិតំ។

ឥន្ទ្រិយយមក

បុត្តា - អភិធម្មបិដកេ អារុសោ ធរដ្ឋ យមកប្បករណោ ទសសុ យមកេសុ
ទសមំ ឥន្ទ្រិយយមកំ ភកវតោ កថំ វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា - អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ ធរដ្ឋ យមកប្បករណោ ទសសុ យមកេសុ
ទសមំ ឥន្ទ្រិយយមកំ “ពារីសតិឥន្ទ្រិយានិ - ចក្កុន្ទ្រិយំ សោតិឥន្ទ្រិយំ ឃានិឥន្ទ្រិយំ
ជីវិត្តិយំ កាយិឥន្ទ្រិយំ ឥត្តិឥន្ទ្រិយំ បុរិសិឥន្ទ្រិយំ ជីវិតិឥន្ទ្រិយំ មនិឥន្ទ្រិយំ សុខិឥន្ទ្រិយំ
ទុក្ខិឥន្ទ្រិយំ សោមនស្សិឥន្ទ្រិយំ ខោមនស្សិឥន្ទ្រិយំ ឧបេក្ខិឥន្ទ្រិយំ សទ្ធិឥន្ទ្រិយំ
វិរិយិឥន្ទ្រិយំ សមាធិឥន្ទ្រិយំ បញ្ញាឥន្ទ្រិយំ អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមិតិឥន្ទ្រិយំ អញ្ញាឥន្ទ្រិយំ
អញ្ញាតារិឥន្ទ្រិយ”តិ ឯវមាទិនា ភកវតោ បណ្ណាត្តិវារ បវត្តិវារ
បរិញ្ញាវារ សម្ព័ត្តេហិ តីហិ មហាវារេហិ វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

អតីតវារ

បុត្តា - អភិធម្មបិដកេ អាវុសោ ឥន្ទ្រិយយមកេ តីសុ មហាវារេសុ បវត្តិវារេ
ឧប្បាទអតីតវារោ ភគវតា កម៌វិត្តារេន វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សន្ធនា - អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ ឥន្ទ្រិយយមកេ តីសុ មហាវារេសុ
បវត្តិវារេ ឧប្បាទអតីតវារោ “យស្ស ចក្កុន្ទ្រិយំ ឧប្បន្និត្ត, តស្ស សោតិន្ទ្រិយំ,
យានិន្ទ្រិយំ, ជិវិន្ទ្រិយំ, កាយិន្ទ្រិយំ, ឥត្តិន្ទ្រិយំ, បុរិសិន្ទ្រិយំ, ជីវិតិន្ទ្រិយំ,
សោមនស្សិន្ទ្រិយំ, ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ, សទ្ធិន្ទ្រិយំ, វិរិយិន្ទ្រិយំ, សតិន្ទ្រិយំ,
សមាធិន្ទ្រិយំ, បញ្ញិន្ទ្រិយំ, មនិន្ទ្រិយំ, ឧប្បន្និត្តាតិ, អាមន្តា។ យស្ស វា បន
មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បន្និត្ត, តស្ស ចក្កុន្ទ្រិយំ ឧប្បន្និត្តាតិ, អាមន្តា” តិ ឯវមាទិនា
ភគវតា វិភជិត្វា ទេសិតោ។

ឧប្បាទអនាគតវារ

បុត្តា - អភិធម្មបិដកេ អាវុសោ ឥន្ទ្រិយយមកេ តីសុ មហាវារេសុ បវត្តិវារេ
ឧប្បាទអនាគតវារោ ភគវតា កម៌វិត្តារេន វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សន្ធនា - អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ ឥន្ទ្រិយយមកេ តីសុ មហាវារេសុ
បវត្តិវារេ ឧប្បាទអនាគតវារោ “យស្ស ចក្កុន្ទ្រិយំ ឧប្បន្និស្សតិ, តស្ស
សោតិន្ទ្រិយំ ឧប្បន្និស្សតិ, អាមន្តា។ យស្ស វា បន សោតិន្ទ្រិយំ ឧប្បន្និស្សតិ,
តស្ស ចក្កុន្ទ្រិយំ ឧប្បន្និស្សតិ” តិ អាមន្តា។ យស្ស ចក្កុន្ទ្រិយំ ឧប្បន្និស្សតិ, តស្ស
យានិន្ទ្រិយំ, ជិវិន្ទ្រិយំ, កាយិន្ទ្រិយំ ឧប្បន្និស្សតិ, យេ រូចារចរំ ឧបបន្និត្វា
បរិនិព្វាយិស្សន្តិ, តេសំ ចក្កុន្ទ្រិយំ ឧប្បន្និស្សតិ, នោ ច តេសំ កាយិន្ទ្រិយំ
ឧប្បន្និស្សតិ, ឥតវេសំ តេសំ ចក្កុន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បន្និស្សតិ កាយិន្ទ្រិយញ្ច
ឧប្បន្និស្សតិ” តិ ឯវមាទិនា ភគវតា វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

យស្ស ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស ឥត្តិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ។ យេ
រូចាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ, យេ ច បុរិសា ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ ភវេ
នស្សេត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, នោ ច តេសំ ឥត្តិទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ, ឥតវេសំ តេសំ ចក្កុទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត្តិទ្ធិយញ្ច
ឧប្បជ្ជិស្សតិ។

យស្ស ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ, យេ
រូចាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ, យា ច ឥត្តិយោ ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ
ភវេ នស្សេត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ, តេសំ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, នោ ច តេសំ
បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ ឥតវេសំ តេសំ ចក្កុទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ
បុរិសិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ។

យស្ស ឥត្តិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ, យា
ឥត្តិយោ ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ ភវេ នស្សេត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ, តាសំ
ឥត្តិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, នោ ច តាសំ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ ឥតវេសំ តេសំ
ឥត្តិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ។

បដ្ឋាន

បុត្តា - តេនាវុសោ ភកវតា ជានតា បស្សតា អវហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន
អភិសម្ពុទ្ធកាលតោ សត្តមវស្សេ មនុស្សលោកេ យមកថាជិហិរំ នស្សេត្វា
តទនន្តរំ តាវតីសទេវលោកំ គន្ធា តត្ថ បណ្ណាកម្ពលសិលាយំ សន្និសីទិត្វា
នសហិ ចក្កវាឡិសហស្សេហិ អាគម្ម សន្និសីទ្ធានំ ទេវានំ អភិធម្មទេសនំ
ទេសេន្តេន យាវ យមកប្បករណា បុរិមានិ ធម អភិធម្មប្បករណានិ ទេសេត្វា
តទនន្តរំ កីនាម បករណំ ទេសិតំ។

វិស្សន្ណធា - តេន ភន្តេ ភកវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន
អភិសម្ពុទ្ធកាលតោ សត្តមេ វស្សេ មនុស្សលោកេ សាវត្តិយំ កណ្ណាម្ពមូលេ
យមកថាជិហ្វំ ទស្សេត្វា តទនន្តំ តាវតីសទេវលោកំ កន្ធា តត្ថ
បណ្ណាកម្ពលសិលាយំ សន្និបតិក្វា ទសហិ ចក្កវាឡសហស្សេហិ អាគម្ម
សន្និសិទ្ធានំ ទេវានំ អភិធម្មទេសនំ ទេសេន្តេន បុរិមានិ ធម អភិធម្មប្បករណានិ
ទេសេត្វា តទនន្តំ អនន្តនយសមន្តបដ្ឋានំ នាម សត្តមំ មហាបករណំ
ទេសិតំ។

បុត្តា - តំ បទេតំ អាវុសោ បដ្ឋានំ កេនជ្ជេន បដ្ឋានន្តិ វុច្ឆតិ។

វិស្សន្ណធា - តំ បទេតំ ភន្តេ បដ្ឋានំ នានប្បការបច្ចយជ្ជេន វិភជនជ្ជេន
បដ្ឋិតជ្ជេន ច បដ្ឋានន្តិ វុច្ឆតិ។

បុត្តា - តញ្ញាវុសោ ភកវតា បដ្ឋានមហាបករណំ ទេសេន្តេន កតិហិ
វារេហិ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សន្ណធា - តំ ខោ ភន្តេ ភកវតា បដ្ឋានមហាបករណំ ទេសេន្តេន
មាតិកានិក្ខេបវារសម្ព័រតោ បច្ចយុទ្ធសោ បច្ចយនិទ្ធសោ មហាវារេតិ ធ្វីហិ
បរិច្ឆេទវារេហិ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

បុត្តា - តេសុ អាវុសោ វារេសុ បឋមេ មាតិកានិក្ខេបវារេ បច្ចយុទ្ធសវារោ
ភកវតា កថំ ទេសិតោ។

វិស្សន្ណធា - តេសុ ភន្តេ ធ្វីសុ បរិច្ឆេទវារេសុ បឋមេ មាតិកានិក្ខេបវារេ
បច្ចយុទ្ធសេ ហេតុបច្ចយោ អារម្មណបច្ចយោ អធិបតិបច្ចយោ អនន្តបច្ចយោ

សមនន្តរបច្ចយោ សហជាតបច្ចយោ អញ្ញមញ្ញបច្ចយោ និស្សយបច្ចយោ...ខេ...
អវិគតបច្ចយោ"តិ ឯវំ ខោ ភន្តេ ភកវតា វិភជិត្វា ទេសិតោ។

បុត្តា - តទនន្តរំ បន អារុសោ បច្ចយនិទ្ទេសវារោ ភកវតា កបំវិភជិត្វា
ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា - តទនន្តរំ បន ភន្តេ បច្ចយនិទ្ទេសវារោ "ហេតុបច្ចយោតិ - ហេតុ
ហេតុសម្បយុត្តកានំ ធម្មានំ តំសម្បជ្ជានានញ្ច រូចានំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ។
អារម្មណបច្ចយោតិ - រូចារម្មណំ ចក្ខុវិញ្ញាណាតុយា តំសម្បយុត្តកានញ្ច
ធម្មានំ អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ។ សន្ទាយតនំ សោតវិញ្ញាណាតុយា...។
កន្ទាយតនំ យានវិញ្ញាណាតុយា...។ រសាយតនំ ជិវ្ហវិញ្ញាណាតុយា...។
ដោជ្ឈញ្ញាយតនំ កាយវិញ្ញាណាតុយា តំសម្បយុត្តកានញ្ច ធម្មានំ
អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ។ រូចាយតនំ សន្ទាយតនំ កន្ទាយតនំ រសាយតនំ
ដោជ្ឈញ្ញាយតនំ មនោតុយា តំសម្បយុត្តកានញ្ច ធម្មានំ អារម្មណបច្ចយេន
បច្ចយោ។ សព្វេ ធម្មា មនោវិញ្ញាណាតុយា តំសម្បយុត្តកានញ្ច ធម្មានំ
អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ។ យំ យំ ធម្មំ អារត្ត យេ យេ ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
ចិត្តចេតសិកា ធម្មា, តេ តេ ធម្មា តេសំ តេសំ ធម្មានំ អារម្មណបច្ចយេន
បច្ចយោ"តិ ឯវំ មាទិនា ភកវតា វិភជិត្វា ទេសិតោ។

បុត្តា - តេនារុសោ...ខេ... សម្មាសម្ពុទ្ធន អភិធម្មបិដកេ សត្តមេ
មហាបករណោ ធូសុ បដានវារេសុ ទុតិយេ មហាវារេ កតិ ហំនានិវិភជិត្វា
ទេសិតានិ។

វិស្សជ្ជនា - អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ សត្តសុ បករណេសុ សត្តមេ
អនន្តនយសមន្តបដ្ឋានេ មហាបករណោ ធូសុ បដានបរិច្ឆេទវារេសុ ទុតិយេ

មហាវារេ ធម្មានុលោមេ ធម្មបដ្ឋានានិ, តថា ធម្មបច្ឆនិយេ ធម្មានុលោមបច្ឆនិយេ
ធម្មបច្ឆនិយានុលោមេតិ ចតុវិសតិ បដ្ឋានានិ ភកវតា វិភជិត្វា ទេសិតានិ។

ធម្មានុលោម តិកបដ្ឋាន

បុត្តា - តេសុបិ អារុសោ ចតុវិសតិយា បដ្ឋានេសុ បឋមេ
ធម្មានុលោមតិកបដ្ឋានេ ធាវិសតិតិកា ភកវតា កតិហិ វារេហិ វិភជិត្វា
ទេសិតា។

វិស្សជ្ជនា - តេសុ ភន្តេ ចតុវិសតិយា មហាបដ្ឋានេសុ បឋមេ
ធម្មានុលោមតិកបដ្ឋានេ ធាវិសតិតិកា បដិច្ចវារោ សហជាតវារោ បច្ឆយវារោ
និស្សយវារោ សំសជ្ជវារោ សម្មយុត្តវារោ បញ្ញាវារោតិ សត្តហិ សត្តហិ វារេហិ
វិភជិត្វា ភកវតា ទេសិតា។

កុសលតិក បដិច្ចវារ

បុត្តា - តេសុ ចារុសោ ធាវិសតិយា តិកេសុ បឋមេ កុសលត្តិកេ សត្តសុ
មហាវារេសុ បឋមោ បដិច្ចមហាវារោ ភកវតា កមំ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា - តេសុ ភន្តេ ធាវិសតិយា តិកេសុ បឋមេ កុសលត្តិកេ សត្តសុ
មហាវារេសុ បឋមោ បដិច្ចមហាវារោ សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុបច្ឆយា។ សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ
ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុបច្ឆយា។ សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ
ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុបច្ឆយា។ សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលា ច អព្យាកតា ច
ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុបច្ឆយា។ សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ច
អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុបច្ឆយា។ សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច

កុសលោ ច អកុសលោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈេយ្យំ ហេតុបច្ចយា។ សិយា កុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច កុសលោ ច អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈេយ្យំ
ហេតុបច្ចយា”តិ ឯវមាទិនា បុត្តារាវេន ច។ “កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មា
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុបច្ចយា។ កុសលំ ឯកំ ខន្ធិ បដិច្ច តយោ ខន្ធា, តយោ ខន្ធិ បដិច្ច
ឯកោ ខន្ធា, ទ្វេ ខន្ធិ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មា
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុបច្ចយា។ កុសលោ ខន្ធិ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ។ កុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច កុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុបច្ចយា។ កុសលំ ឯកំ
ខន្ធិ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ, តយោ ខន្ធិ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា
ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ, ទ្វេ ខន្ធិ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូប”ន្តិ ឯវមាទិនា
វិស្សជ្ឈនា វិស្សជ្ឈនារាវេន ច។ “ហេតុយា នវ, អារម្មណោ ភីណិ, អធិបតិយា នវ,
អនន្តវេ សមនន្តវេ ភីណិ, សហជាតេ នវ, អញ្ញមញ្ញោ ភីណិ, និស្សយេ នវ,
ឧបនិស្សយេ ភីណិ, បុរេជាតេ ភីណិ, អាសេវនេ ភីណិ, កម្មេ នវ, វិចារកេ ឯកំ,
អាហារេ លយានេ ឥន្ទ្រិយេ មគ្គេ នវ, សម្បយុត្តេ ភីណិ, វិប្បយុត្តេ អត្តិយា នវ,
នត្តិយា វិគតេ ភីណិ, អវិគតេ នវ”តិ ឯវមាទិនា សង្ខារាវេន ច ភគវតោ
វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈេយ្យ ហេតុបច្ចយា។

កុសលតិក សហជាតារ

បុត្តា - តេនារុសោ ភគវតោ...បេ.... សម្មាសម្ពុទ្ធន អភិធម្មបិដកេ
មហាបករណោ ចតុវិសតិយា បដ្ឋានេសុ បឋមេ ធម្មានុលោមតិកបដ្ឋានេ
ទ្វាវិសតិយា តិកេសុ បឋមេ កុសលតិកេ សត្តសុ មហារាវេសុ ទុតិយោ
សហជាតារោ កថំវិត្តារេន វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សន្ត្រណា - អភិធម្មបិដកេ កន្លែ អនន្តនយបដ្ឋានេ មហាបករណេ
ចតុវិសតិយា បដ្ឋានេសុ បឋមេ ធម្មានុលោមតិកបដ្ឋានេ ធូវិសតិយា តិកេសុ
បឋមេ កុសលត្តិកេ សត្តសុ មហាវាសេ ធូតិយោ សហជាតាវារោ “កុសលំ
ធម្មំ សហជាតោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា, កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ
សហជាតោ តយោ ខន្ធា, តយោ ខន្ធសហជាតោ ឯកោ ខន្ធា, ទ្វេ ខន្ធស
សហជាតោ ទ្វេ ខន្ធា។ កុសលំ ធម្មំ សហជាតោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុបច្ចយា, កុសលេ ខន្ធសហជាតំ ចិត្តសមុជ្ជានំ រូបំ។ កុសលំ ធម្មំ
សហជាតោ កុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា, កុសលំ
ឯកំ ខន្ធំ សហជាតោ តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុជ្ជានញ្ច រូបំ, តយោ ខន្ធសហជាតោ
ឯកោ ខន្ធា ចិត្តសមុជ្ជានញ្ច រូបំ, ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុជ្ជានញ្ច រូប”ត្ថិ ឯវមាទិនា
វិស្សន្ត្រណាវារេន ច។ ហេតុយា នវ, អារម្មណេ តីណិ, អធិបតិយា នវ, អនន្តរេ
សមនន្តរេ តីណិ”តិ ឯវមាទិនា សម្ព័រវារេន ច វាចនាមគ្គតោ ធ្វើហិ វារេហិ
បដិមណ្ឌិត្វា ភកវតោ វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

កុសលតិក បច្ចយវារ

បុត្តា - តេនាវុសោ ភកវតោ...បេ... សម្មាសម្ពុទ្ធនេ បដ្ឋានមហាបករណេ
ចតុវិសតិយា បដ្ឋានេសុ បឋមេ ធម្មានុលោមតិកបដ្ឋានេ ធូវិសតិយា តិកេសុ
បឋមេ កុសលត្តិកេ សត្តសុ មហាវាសេ តតិយោ បច្ចយវារោ កដំ វិភជិត្វា
វិត្តារេន ទេសិតោ។

វិស្សន្ត្រណា - អភិធម្មបិដកេ កន្លែ សត្តសុ បករណេសុ សត្តមេ
អនន្តនយសមន្តបដ្ឋានេ មហាបករណេ ចតុវិសតិយា បដ្ឋានេសុ បឋមេ
ធម្មានុលោមតិកបដ្ឋានេ ពាវិសតិយា តិកេសុ បឋមេ កុសលត្តិកេ សត្តសុ
មហាវាសេ តតិយោ បច្ចយវារោ “សិយា កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ

ឧប្បជ្ឈេយ្យ ហេតុបច្ចយា, សិយា កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈេយ្យ ហេតុបច្ចយា, សិយា កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈេយ្យ ហេតុបច្ចយា” តិ ឯវមាទិនា បុច្ឆារាវេន ច។ “កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា
 កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុបច្ចយា, កុសលំ ឯកំ ខន្ធិ បច្ចយា តយោ ខន្ធា,
 តយោ ខន្ធិ បច្ចយា ឯកោ ខន្ធា, ទ្វេ ខន្ធិ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា” តិ ឯវមាទិនា
 វិស្សជ្ឈនារាវេន ច។ “ហេតុយា សត្តវស, អារម្មណោ សត្ត, អធិបតិយា សត្តវស,
 អនន្តវេ សមនន្តវេ សត្ត, សហជាតេ សត្តវស។ អញ្ញមញ្ញោ សត្តោ” តិ ឯវមាទិនា
 សង្ខារាវេន ច។ បច្ចយានុលោម បច្ចយ បច្ចនិយ បច្ចយានុលោម បច្ចនិយ
 បច្ចយ បច្ចនិយានុលោមសង្ខាតេហិ ចត្វហិ នយេហិ វិភជិត្វា ភកវតា
 ទេសិតោ។

កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុបច្ចយា។ កុសលំ ឯកំ
 ខន្ធិ បច្ចយា តយោ ខន្ធា, តយោ ខន្ធិ បច្ចយា ឯកោ ខន្ធា, ទ្វេ ខន្ធិ បច្ចយា ទ្វេ
 ខន្ធា- ....

បញ្ញារាវ

បុច្ឆា - តេនារុសោ ភកវតា... យេ... សម្មាសម្ពុទ្ធន អភិធម្មបិដកេ សត្តសុ
 មហាបករណោសុ សត្តមេ បដ្ឋានមហាបករណោ ចតុវិសតិយា បដ្ឋានេសុ
 បឋមេ ធម្មានុលោមតិកបដ្ឋានេ ធូវិសតិយា តិកេសុ បឋមេ កុសលត្តិកេ
 សត្តសុ មហារាវេសុ សត្តមោ បញ្ញារាវោ កថវិត្តារេន វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ឈនា - អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ សត្តសុ បករណោសុ សត្តមេ
 អនន្តនយសមន្តបដ្ឋានេ មហាបករណោ ចតុវិសតិយា បដ្ឋានេសុ បឋមេ
 ធម្មានុលោមតិកបដ្ឋានេ ធូវិសតិយា តិកេសុ បឋមេ កុសលត្តិកេ សត្តសុ

មហាវារសុ សត្តមោ បញ្ញាវារោ “សិយា កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
 ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ។ សិយា កុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
 ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ។ សិយា កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
 ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ” តិ ឯវមាទិនា បុច្ឆាវារេន ច។ “កុសលោ ធម្មោ
 កុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ, កុសលា ហេតុ សម្មយុត្តកានំ
 ខន្ធានំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ។ កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
 ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ, កុសលា ហេតុ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូចានំ ហេតុបច្ចយេន
 បច្ចយោ” តិ ឯវមាទិនា វិស្សជ្ជនាវារេន ច “ហេតុយា សត្ត, អារម្មណេ នវ,
 អធិបតិយា ទស, អនន្តវេ សមនន្តវេ សត្ត, សហជាតេ នវ, អញ្ញមញ្ញេ ភីណិ,
 និស្សយេ តេរស, ឧបនិស្សយេ នវ, បុរេជាតេ បច្ឆាជាតេ អាសេវេនេ ភីណិ,
 កម្មេ សត្ត, វិចារកេ ឯកំ។ អាហារេ ឥន្ទ្រិយេ ឈានេ មគ្គេ សត្ត, សម្មយុត្តេ
 ភីណិ, វិប្បយុត្តេ បញ្ច, អត្តិយា តេរស, នត្តិយា វិគតេ សត្ត, អវិគតេ
 តេរសា” តិ ឯវមាទិនា សង្ខារាវារេន ច
 បច្ចយានុលោមបច្ចយបច្ចនិយបច្ចយានុលោមបច្ចនិយបច្ចយបច្ចនិយានុលោម
 សង្ខាតេហិ ចត្វហិ នយេហិ ភកវតា វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ, កុសលា
 ហេតុ សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ។ កុសលោ ធម្មោ
 អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ, កុសលា ហេតុ
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូចានំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ។ កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច
 អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ, កុសលា ហេតុ
 សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានេវា រូចានំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ ....

វិស្សជ្ជនាវារ

ហេតុបច្ចយវិភង្គ

បុត្តា - តេជានុសោ ភកវតា... បេ... សម្មាសម្ពុទ្ធន អភិធម្មបិដកេ សត្តសុ
បករណោសុ សត្តមេ បដ្ឋានមហាបករណោ ចតុវិសតិយា បដ្ឋានេសុ បឋមេ
ធម្មានុលោមតិកបដ្ឋានេ ធូវិសតិយា តិកេសុ បឋមេ កុសលត្តិកេ សត្តសុ
មហាវារេសុ សត្តមេ បញ្ញាវារេ បុត្តាវិស្សជ្ជនាសម្ព័ន្ធាវារេសត្តិកេសុ តិសុ វារេសុ
វិស្សជ្ជនាវារេ ហេតុបច្ចយវិភង្គោ កបំវិត្តារេន វិភង្គិកា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា - អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ សត្តសុ បករណោសុ សត្តមេ
អនន្តនយសមន្តបដ្ឋានេ មហាបករណោ ចតុវិសតិយា បដ្ឋានេសុ បឋមេ
ធម្មានុលោមតិកបដ្ឋានេ ធូវិសតិយា តិកេសុ បឋមេ កុសលត្តិកេ សត្តសុ
មហាវារេសុ សត្តមេ បញ្ញាវារេ បច្ចយានុលោមបច្ចយបច្ចនីយ បច្ចយានុលោម
បច្ចនីយបច្ចយ បច្ចយនីយានុលោមសម្ព័ន្ធាវារេសុ ចតុសុ នយេសុ បឋមេ
បច្ចយានុលោមនយេ បុត្តាវារេវិស្សជ្ជនាវារេសម្ព័ន្ធាវារេសត្តិកេសុ តិសុបិ វារេសុ
ទុតិយេ វិស្សជ្ជនាវារេ ហេតុបច្ចយវិភង្គោ “កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ, កុសលោ ហេតុ សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតុបច្ចយេន
បច្ចយោ។ កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ។
កុសលោ ហេតុ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូចានំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ។ កុសលោ
ធម្មោ កុសលស្ស ច អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ,
កុសលោ ហេតុ សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាននញ្ច រូចានំ
ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ” តិ ឯវមាទិនា ភកវតា វិត្តារតោ វិភង្គិកា ទេសិតោ។

... “កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ, កុសលោ
ហេតុ សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ។ កុសលោ ធម្មោ
អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ, កុសលោ ហេតុ ចិត្តសមុដ្ឋានំ

រូបនាំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ។ កុសលោ ធម្មា កុសលស្ស ច អព្យាកតស្ស
ច ធម្មស្ស ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ, កុសលោ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
ចិត្តសមុដ្ឋានានញ រូបនាំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ”។

អារម្មណាបច្ចយវិភង្គ

បុច្ឆា - តេនារុសោ...បេ... សម្មាសម្ពុទ្ធន អភិធម្មបិដកេ សត្តសុ
បករណោសុ សត្តមេ បដ្ឋានមហាបករណោ ចតុវិសតិយា បដ្ឋានេសុ បឋមេ
ធម្មានុលោមតិកបដ្ឋានេ ធាវិសតិយា តិកេសុ បឋមេ កុសលត្តិកេ សត្តសុ
មហាវារេសុ សត្តមេ បញ្ញាវារេ ចតុសុ នយេសុ បឋមេ បច្ចយានុលោមនយេ
បុច្ឆាវិស្សជ្ជនាសម្ព័ន្ធាវារសម្ព័ន្ធាតេសុ តិសុ វារេសុ ទុតិយេ វិស្សជ្ជនាវារេ
ហេតុបច្ចយវិភង្គាទីសុ ចតុវិសតិយា វិភង្គេសុ ទុតិយោ អារម្មណាបច្ចយវិភង្គា
កមំ វិត្តារេន វិភង្គិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា - អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ សត្តសុ បករណោសុ សត្តមេ
អនន្តនយសមន្តបដ្ឋានេ មហាបករណោ ចតុវិសតិយា បដ្ឋានេសុ បឋមេ
ធម្មានុលោមតិកបដ្ឋានេ ធាវិសតិយា តិកេសុ បឋមេ កុសលត្តិកេ សត្តសុ
មហាវារេសុ សត្តមេ បញ្ញាវារេ ចតុសុ នយេសុ បឋមេ បច្ចយានុលោមនយេ
តិសុ ច វារេសុ ទុតិយេ វិភង្គវារេ ហេតុបច្ចយវិភង្គាទីសុ ចតុវិសតិយា វិភង្គេសុ
ទុតិយោ អារម្មណាបច្ចយវិភង្គា “កុសលោ ធម្មា កុសលស្ស ធម្មស្ស
អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ, ទានំ ទត្វា សីលំ សមាធិយិត្វា ឧចាសថកម្មំ
កត្វា តំ បច្ចវេក្ខតិ, បុព្វេសុចិណ្ណានិ បច្ចវេក្ខតិ, ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ
បច្ចវេក្ខតិ, សេក្ខា កោត្រភំ បច្ចវេក្ខតិ, វោទានំ បច្ចវេក្ខតិ, សេក្ខា មគ្គា
វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ បច្ចវេក្ខតិ, សេក្ខា វា បុប្ផជ្ជនា វា កុសលំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
អនត្តតោ វិបស្សន្តិ, ចេតោបរិយញ្ញាលោន កុសលចិត្តសមម្ព័ន្ធស្ស ចិត្តំ ជានន្តិ,

អាភាសានញាយតនកុសលំ វិញ្ញាណញាយតនកុសលស្ស
អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ។ អាភិញ្ញញាយតនកុសលំ
នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនកុសលស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ។ កុសលា
ខន្ធា ឥធិវិធិញ្ញាណស្ស, ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស,
បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស, យថាកម្មបគញ្ញាណស្ស,
អនាគតំសញ្ញាណស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ ឯវមាទិនា ភគវតា
វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

អធិបតិបច្ចយវិភង្គ

បុត្តា - អភិធម្មបិដកេ អារុសោ សត្តសុ បករណោសុ សត្តមេ
បដ្ឋានមហាបករណោ ចតុវិសតិយា បដ្ឋានេសុ បឋមេ
ធម្មានុលោមតិកបដ្ឋានេសុ ពារិសតិយា តិកេសុ បឋមេ កុសលត្តិកេ សត្តសុ
មហាវារេសុ សត្តមេ បញ្ញាវារេ ចតុសុ នយេសុ បឋមេ បច្ចយានុលោមនយេ
បុត្តាវិស្សជ្ជនាសង្ខាសង្ខាតេសុ តីសុ វារេសុ ទុតិយេ វិស្សជ្ជនាសង្ខាតេ
វិភង្គវារេ ហេតុបច្ចយវិភង្គាទីសុ ចតុវិសតិយា វិភង្គេសុ តតិយោ
អធិបតិបច្ចយវិភង្គោ កម្មវិត្តារេន វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា - អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ សត្តសុ បករណោសុ សត្តមេ
អនន្តនយសមន្តបដ្ឋានេ មហាបករណោ ចតុវិសតិយា បដ្ឋានេសុ បឋមេ
ធម្មានុលោមតិកបដ្ឋានេ ពារិសតិយា តិកេសុ បឋមេ កុសលត្តិកេ សត្តសុ
មហាវារេសុ សត្តមេ បញ្ញាវារេ ចតុសុ នយេសុ បឋមេ បច្ចយានុលោមនយេ
បុត្តាវិស្សជ្ជនាសង្ខាសង្ខាតេសុ តីសុ វារេសុ ទុតិយេ វិស្សជ្ជនាសង្ខាតេ
វិភង្គវារេ ហេតុបច្ចយវិភង្គាទីសុ ចតុវិសតិយា វិភង្គេសុ តតិយោ
អធិបតិបច្ចយវិភង្គោ “កុសលោ ធម្មា កុសលស្ស ធម្មស្ស អធិបតិបច្ចយេន

បច្ចុយោ។ អារម្មណាធិបតិ, សហជាតាធិបតិ។ អារម្មណាធិបតិ-ទានំ ទត្វា
សីលំ សមាទិយិត្វា ឧចោសថកម្មំ កត្វា តំ គរុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខតិ។ បុព្វ
សុចិណ្ណានិ គរុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខតិ, លាណា វុដ្ឋហិត្វា លាណំ គរុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខតិ,
សេក្ខា គោត្រភុំ គរុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខតិ, វោទានំ គរុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខតិ, សេក្ខា
មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ គរុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខតិ។ សហជាតាធិបតិ-កុសលាធិបតិ
សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អធិបតិបច្ចុយេន បច្ចុយោ”តិ ឯវមាទិនា ភកវតា
វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

អនន្តរបច្ចុយវិភង្គ

បុត្តា - តេនាវុសោ ភកវតា...បេ.... ចតុត្តោ អនន្តរបច្ចុយវិភង្គា កងំ
វិត្តារេន វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា - អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ...បេ.... ចតុត្តោ អនន្តរបច្ចុយវិភង្គា
“កុសលោ ធម្មា កុសលស្ស ធម្មស្ស អនន្តរបច្ចុយេន បច្ចុយោ, បុរិមា បុរិមា
កុសលា ខន្ធា បច្ចិមានំ បច្ចិមានំ កុសលានំ ខន្ធានំ អនន្តរបច្ចុយេន បច្ចុយោ។
អនុលោមំ គោត្រភុស្ស, អនុលោមំ វោទានស្ស, គោត្រភុ មគ្គស្ស, វោទានំ
មគ្គស្ស អនន្តរបច្ចុយេន បច្ចុយោ”តិ ឯវមាទិនា ភកវតា វិត្តារតោ វិភជិត្វា
ទេសិតោ។

សហជាតបច្ចុយវិភង្គ

បុត្តា - តេនាវុសោ...បេ.... ធម្មា សហជាតបច្ចុយវិភង្គា កងំ វិត្តារេន
វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា - អភិធម្មបិដកេ កន្លេ... បេ... ធម្មា សហជាតបច្ចយវិកង្កោ
“កុសលោ ធម្មា កុសលស្ស ធម្មស្ស សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ, កុសលោ
ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណាន្នំ ខន្ធានំ សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ, តយោ ខន្ធា ឯកស្ស
ខន្ធាស្ស សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ, ទេ ទិទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ សហជាតបច្ចយេន
បច្ចយោ។ កុសលោ ធម្មា អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ,
កុសលោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ” តិ
ឯវមាទិនា ភកវតា វិត្តារតោ វិកជិត្វា ទេសិតោ។

ឧបនិស្សយបច្ចយវិកង្ក

បុត្តា - តេនារុសោ ភកវតា... បេ... នវមោ ឧបនិស្សយបច្ចយវិកង្កោ កដំ
វិត្តារេន វិកជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា - អភិធម្មបិដកេ កន្លេ... បេ... នវមោ ឧបនិស្សយបច្ចយវិកង្កោ
“កុសលោ ធម្មា កុសលស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ។
អារម្មណ្ឌបនិស្សយោ, អនន្តរូបនិស្សយោ, បកតូបនិស្សយោ។
អារម្មណ្ឌបនិស្សយោ-ទានំ ទត្វា សីលំ សមាទិយិត្វា ឧចាសថកម្មំ កត្វា កំ
ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ... បេ...

បកតូបនិស្សយោ - សទ្ធិំ ឧបនិស្សយ ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយិតិ
ឧចាសថកម្មំ ករោតិ, ឈានំ ឧប្បាទេតិ, វិបស្សនំ ឧប្បាទេតិ, មគ្គំ ឧប្បាទេតិ,
អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ, សមាបត្តិំ ឧប្បាទេតិ” តិ ឯវមាទិនា ភកវតា វិត្តារតោ
វិកជិត្វា ទេសិតោ។

បុរេជាតបច្ចយវិកង្ក

បុត្តា - តេជារុសោ...បេ... ធនមោ បុរេជាតបច្ចយវិកត្តោ កថំវិត្តារេន
វិកតិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា - អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ...បេ... ធនមោ បុរេជាតបច្ចយវិកត្តោ
“អព្យាកតោ ធម្មា អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ។
អារម្មណបុរេជាតំ, វត្ថុបុរេជាតំ។ អារម្មណបុរេជាតំ-អរហា ចក្កំ អនិច្ចតោ
ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ។ ឃានំ, ជីវ្ហំ, កាយំ, រូបេ, សន្តេ, ភន្តេ, រសេ,
ដោដ្ឋព្ពេ, វត្ថុំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ។ ធិព្ពេន ចក្កនា រូបំ
បស្សតិ, ធិព្ពាយ សោតតាតុយា សទ្ធិំ សុណាតិ, រូបាយតនំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស,
សឡាយតនំ សោតវិញ្ញាណស្ស, គន្ធាយតនំ ឃានវិញ្ញាណស្ស, រសាយតនំ
ជីវ្ហវិញ្ញាណស្ស, ដោដ្ឋព្ពាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស បុរេជាតបច្ចយេន
បច្ចយោ។ វត្ថុបុរេជាតំ-ចក្កាយតនំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស, សោតាយតនំ
សោតវិញ្ញាណស្ស, ឃានាយតនំ ឃានវិញ្ញាណស្ស, ជីវ្ហាយតនំ
ជីវ្ហវិញ្ញាណស្ស, កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស, វត្ថុ វិចាកាព្យាកតានំ
ក្រិយាព្យាកតានំ ខន្ធានំ បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ ឯវមាធិនា ភកវតា
វិត្តារតោ វិកតិត្វា ទេសិតោ។

កម្មបច្ចយវិកត្ត

បុត្តា - តេជារុសោ ភកវតា...បេ... តេរសមោ កម្មបច្ចយវិកត្តោ កថំ
វិត្តារេន វិកតិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា - អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ...បេ... តេរសមោ កម្មបច្ចយវិកត្តោ
“កុសលោ ធម្មា កុសលស្ស ធម្មស្ស កម្មបច្ចយេន បច្ចយោ, កុសលា ចេតនា
សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កម្មបច្ចយេន បច្ចយោ។ កុសលោ ធម្មា អព្យាកតស្ស

ធម្មសូត្រ កម្មបច្ចយេន បច្ចយោ។ សហជាតា, នាណក្ខណ៍កា។ សហជាតា-
កុសលា ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ កម្មបច្ចយេន បច្ចយោ។
នាណក្ខណ៍កា-កុសលា ចេតនា វិចារកានំ ខន្ធានំ កជត្តា ច រូចានំ
កម្មបច្ចយេន បច្ចយោ។ កុសលោ ធម្មោ កុសលសូត្រ ច អព្យាកតសូត្រ ច
ធម្មសូត្រ កម្មបច្ចយេន បច្ចយោ។ កុសលា ចេតនា សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ
ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ កម្មបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ ឯវមាទិនា ភកវតា
វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

អាហារបច្ចយវិភង្គ

បុត្តា - តេនារុសោ...ខេ... បន្ទរសមោ អាហារបច្ចយវិភង្គោ កមំ វិត្តារេន
វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សជ្ជនា - អភិធម្មចិដកេ ភន្តេ...ខេ... បន្ទរសមោ អាហារបច្ចយវិភង្គោ
“កុសលោ ធម្មោ កុសលសូត្រ ធម្មសូត្រ អាហារបច្ចយេន បច្ចយោ។ កុសលា
អាហារា សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ អាហារបច្ចយេន បច្ចយោ។ កុសលោ ធម្មោ
អព្យាកតសូត្រ ធម្មសូត្រ អាហារបច្ចយេន បច្ចយោ។ កុសលា អាហារា
ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ អាហារបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ ឯវមាទិនា ភកវតា
វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតោ។

សង្ក្រិយបច្ចយវិភង្គ

បុត្តា - តេនារុសោ ភកវតា...ខេ... សោឡសមោ សង្ក្រិយបច្ចយវិភង្គោ កមំ
វិត្តារេន វិភជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សន្ណនា - អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ... បេ... សោឡសមោ ឥន្ទ្រិយបច្ឆយេវិកត្តោ
“កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយបច្ឆយេន បច្ឆយោ, កុសលោ
ឥន្ទ្រិយា សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ ឥន្ទ្រិយបច្ឆយេន បច្ឆយោ។ កុសលោ ធម្មោ
អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយបច្ឆយេន បច្ឆយោ, កុសលោ ឥន្ទ្រិយា
ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ ឥន្ទ្រិយបច្ឆយេន បច្ឆយោ” តិ ឯវមាធិនា ភកវតា
វិត្តារតោ វិកជិត្វា ទេសិតោ។

សង្ខារ

បុត្តា - តេនារុសោ... បេ... បុត្តាវិស្សន្ណនាសង្ខារាសង្ខារតេសុ តិសុ វារេសុ
តតិយោ សង្ខារារោ កងំ វិត្តារតោ វិកជិត្វា ទេសិតោ។

វិស្សន្ណនា - អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ... បេ... តតិយោ សង្ខារារោ “ហេតុយា
សត្ត, អារម្មណេ នវ, អធិបតិយា ទស, អនន្តរ សមនន្តវេ សត្ត, សហជាតេ នវ,
អញ្ញមញ្ញា តិណិ, និស្សយេ តេវស, ឧបនិស្សយេ នវ, បុរេជាតេ បច្ឆាជាតេ
អាសេវនេ តិណិ, កម្មេ សត្ត, វិចារកេ ឯកំ, អាហារេ ឥន្ទ្រិយេ ឈានេ មគ្គេ សត្ត,
សម្មយុត្តេ តិណិ, វិប្បយុត្តេ បញ្ច, អត្តិយា តេវស, នត្តិយា វិកតេ សត្ត,
អវិកតេ តេវសា” តិ ឯវមាធិនា ភកវតា វិត្តារតោ វិកជិត្វា ទេសិតោ។

ហេតុ សហជាតេ និស្សយេ អត្តិ អវិកតតន្តិ សត្ត, ហេតុ សហជាតេ អញ្ញមញ្ញា
និស្សយេ អត្តិ អវិកតតន្តិ តិណិ, ហេតុ សហជាតេ អញ្ញមញ្ញា និស្សយេ សម្មយុត្ត
អត្តិ អវិកតតន្តិ តិណិ ...

វេទនាតិក បដិច្ចវារ

បុត្រា - តេជានុសោ ភក្កវតា...ខេ... បឋមំ កុសលត្តិកំ វិត្តារតោ វិភជិត្វា
តទនន្តរំ អវសេសា វេទនាត្តិកាធម្មោ ឯកវិសតិភិកា កមំ វិត្តារតោ វិភជិត្វា
ទេសិតា។

វិស្សជ្ជនា - អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ...ខេ... បឋមំ កុសលត្តិកំ វិត្តារតោ
វិភជិត្វា តទនន្តរំ អវសេសា វេទនាត្តិកាធម្មោ ឯកវិសតិភិកា “សុខាយ
វេទនាយ សម្មយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុបច្ចយា។ សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ ឯកំ ខន្ធិ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា, ទ្វេ ខន្ធស
បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា, បដិសន្ធិក្ខណោ សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ ឯកំ ខន្ធិ
បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា, ទ្វេ ខន្ធស បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា” តិ ឯវមាទិនា ច។ វិចាកំ ធម្មំ បដិច្ច
វិចាកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា។ វិចាកំ ឯកំ ខន្ធិ បដិច្ច តយោ ខន្ធា,
តយោ ខន្ធស បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា, ទ្វេ ខន្ធស បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា, បដិសន្ធិក្ខណោ វិចាកំ
ឯកំ ខន្ធិ បដិច្ច តយោ ខន្ធា, តយោ ខន្ធស បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា, ទ្វេ ខន្ធស បដិច្ច ទ្វេ
ខន្ធា។ វិចាកំ ធម្មំ បដិច្ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា,
វិចាកេ ខន្ធស បដិច្ច ចិត្តសមុជ្ជានរូបំ, បដិសន្ធិក្ខណោ វិចាកេ ខន្ធស បដិច្ច
កដត្តារូបំ, ខន្ធស បដិច្ច វត្ថុ” តិ ឯវមាទិនា ច ឯកេកស្មី តិកេ សត្តហិ សត្តហិ
មហារាវេហិ ឯកេកស្មីញា មហារាវេ ចត្តហិ ចត្តហិ នយេហិ ភក្កវតា
វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតា។

ទុកបដ្ឋាន

បុត្រា - តេជានុសោ...ខេ... តិកបដ្ឋានាទីសុ ធនុ អន្តោគធម្មដ្ឋានាទីសុ
បឋមំ តិកបដ្ឋានំ ទេសេត្វា តទនន្តរំ ទុកបដ្ឋានំ កមំ វិត្តារតោ វិភជិត្វា
ទេសិតំ។

វិស្សន្ត្រណា - អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ... បេ... តិកបដ្ឋានាទីសុ ធម្ម
អន្តោកធម្មដ្ឋានាទីសុ បឋមំ តិកបដ្ឋានំ វិភជិត្វា តទនន្តរំ ទុកបដ្ឋានំ “ហេតុ
ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុបច្ចយា, អលោកំ បដិច្ច អនោសោ
អមោហោ, អនោសំ បដិច្ច អលោកោ អមោហោ, អមោហំ បដិច្ច អលោកោ
អនោសោ។ លោកំ បដិច្ច មោហោ, មោហំ បដិច្ច លោកោ, នោសំ បដិច្ច មោហោ,
មោហំ បដិច្ច នោសោ” តិ ឯវមាទិនា ច។ សរណំ ធម្មំ បដិច្ច សរណោ ធម្មា
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុបច្ចយា, សរណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា, តយោ ខន្ធបដិច្ច
ឯកោ ខន្ធា, ទ្វេ ខន្ធបដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា។ សរណំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ ធម្មា
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុបច្ចយា, សរណោ ខន្ធបដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ។ សរណំ ធម្មំ
បដិច្ច សរណោ ច អរណោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុបច្ចយា។ សរណំ ឯកំ ខន្ធំ
បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ, តយោ ខន្ធបដិច្ច ឯកោ ខន្ធា
ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ, ទ្វេ ខន្ធបដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូប” តិ ឯវមាទិនា
ច។ ឯកេកស្មី ទុកេ សត្តហិ សត្តហិ មហារាវេហិ ឯកេកស្មីញ្ច មហារាវេ
ចត្តហិ ចត្តហិ នយេហិ ភកវតាវិត្តារតោវិភជិត្វា ទេសិតំ។

សរណំ ធម្មំ បដិច្ច សរណោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុបច្ចយា, សរណំ ឯកំ ខន្ធំ
បដិច្ច តយោ ខន្ធា, តយោ ខន្ធបដិច្ច ឯកោ ខន្ធា, ទ្វេ

ខន្ធបដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ...

ទុកតិកបដ្ឋាន ទុកទុកបដ្ឋាន

បុច្ឆា - តេនារុសោ... បេ... តិកបដ្ឋានាទីសុ ធម្ម អន្តោកធម្មដ្ឋានេសុ បឋមំ
តិកបដ្ឋានញ្ច ទុតិយំ ទុកបដ្ឋានញ្ច វិភជិត្វា តទរសេសានិ
ទុកតិកបដ្ឋានាទីនិ ចត្តារោ បដ្ឋានានិ កបំ វិភជិត្វា ទេសិតានិ។

វិស្សជ្ជនា - អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ... បេ... តិកបដ្ឋានាទីសុ ធសុ
អន្តោកធម្មដ្ឋានេសុ បឋមំ តិកបដ្ឋានញា ទុតិយំ ទុកបដ្ឋានញា វិភជិត្វា
តទវសេសា ទុកតិកបដ្ឋានាទយោ “ហេតុំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ កុសលោ
ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា។ ហេតុំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ កុសលោ
ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា។ ហេតុំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ កុសលោ ច
នហេតុ កុសលោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុបច្ចយា, នហេតុំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
នហេតុ កុសលោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា, នហេតុំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុ កុសលោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា, នហេតុំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ
កុសលោ ច នហេតុ កុសលោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុបច្ចយា” តិ វិវាទិនា
វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតានិ។

ធម្មបច្ចនិយមដ្ឋាន

បុត្តា - តេនាវសោ ភកវតា... បេ... បឋមំ ធម្មានុលោមបដ្ឋានំ វិភជិត្វា
តទនន្តរំ ទុតិយំ ធម្មបច្ចនិយមដ្ឋានំ កបំ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា - អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ... បេ... បឋមំ ធម្មានុលោមបដ្ឋានំ វិភជិត្វា
តទនន្តរំ ទុតិយំ ធម្មបច្ចនិយមដ្ឋានំ “នកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នកុសលោ ធម្មា
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា។ អកុសលាញាកតំ ឯកំ ខន្ធិ បដិច្ច អកុសលាញាកតា
តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញា រូបំ។ តយោ ខន្ធា បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា
ចិត្តសមុដ្ឋានញា រូបំ។ ទ្វេ ខន្ធា បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញា រូបំ។ នកុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច នអកុសលោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ បច្ចយា។ វិចាកាញាកតំ
កិរិយាញាកតំ ឯកំ ខន្ធិ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញា រូបំ។ តយោ ខន្ធា
បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញា រូបំ។ ទ្វេ ខន្ធា បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញា
រូបំ។ បដិសន្ធិក្ខណោ... បេ... នកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នអញាកតោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ

ហេតុបច្ចុយា។ អកុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ, តយោ ខន្ធោ បដិច្ច ឯកោ
ខន្ធោ, ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ" តិ ឯវមាទិនា តិកបដ្ឋានាធិហិ ធម្មិ
អន្តោគធម្មដ្ឋានេហិ ឯកេកស្មិញ្ច តិកបដ្ឋានេ ទុកបដ្ឋានេ ទុកតិកបដ្ឋានេ
តិកទុកបដ្ឋានេ តិកតិកបដ្ឋានេ ទុកទុកបដ្ឋានេ សត្តហិ សត្តហិ
មហារាវេហិ ឯកេកស្មិញ្ច មហារាវេ ចត្វហិ ចត្វហិ នយេហិ ភកវតា
វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

ធម្មានុលោមបច្ចនីយបដ្ឋាន

បុត្តា - តេនារុសោ ភកវតា... បេ... តតិយំ ធម្មានុលោមបច្ចនីយបដ្ឋានំ កបំ
វិត្តារតោ វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ឈនា - អភិធម្មបិដកេ... បេ... តតិយំ ធម្មានុលោមបច្ចនីយបដ្ឋានំ
“កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុបច្ចុយា។ កុសលេ ខន្ធោ
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានរូបំ។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នអកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
ហេតុបច្ចុយា។ កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ។ តយោ
ខន្ធោ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ។ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ
ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នអព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
ហេតុបច្ចុយា។ កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ, តយោ ខន្ធោ បដិច្ច ឯកោ
ខន្ធោ, ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នអកុសលោ ច នអព្យាកតោ
ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុបច្ចុយា។ កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ... បេ... ទ្វេ
ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នកុសលោ ច នអកុសលោ ច ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុបច្ចុយា។ កុសលេ ខន្ធោ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានរូប” តិ ឯវមាទិនា
ភន្តេ តិកបដ្ឋានាធិហិ ធម្មិ អន្តោគធម្មដ្ឋានេហិ ឯកេកស្មិញ្ច តិកបដ្ឋានេ
ទុកបដ្ឋានេ តិកទុកបដ្ឋានេ ទុកតិកបដ្ឋានេ តិកតិកបដ្ឋានេ

ទុកទុកបដ្ឋានេ សត្តហិ សត្តហិ មហារាវេហិ ឯកេកស្មិញ្ច មហារាវេ ចត្វហិ
ចត្វហិ នយេហិ ភកវតាវិត្តារតោវិភជិត្វា ទេសិតំ។

ធម្មបច្ឆនីយានុលោមបដ្ឋាន

បុត្តា - តេនាវុសោ ភកវតា... បេ... ធម្មានុលោមាទីសុ បដានក្ខតេសុ ចត្វសុ
បដ្ឋានេសុ ចតុត្ថំ បរិយោសានក្ខតំ ធម្មបច្ឆនីយានុលោមបដ្ឋានំ កេវំវិត្តារតោ
វិភជិត្វា ទេសិតំ។

វិស្សជ្ជនា - អភិធម្មបិដកេ ភន្តេ... បេ... ធម្មានុលោមបដ្ឋានាទីសុ ចត្វសុ
បដានក្ខតេសុ មហាបដ្ឋានេសុ ចតុត្ថំ បរិយោសានក្ខតំ
ធម្មបច្ឆនីយានុលោមបដ្ឋានំ “នកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុបច្ឆយា, អកុសលំ ឯកំ ខន្ធិ បដិច្ច តយោ ខន្ធា, តយោ ខន្ធិ បដិច្ច ឯកោ
ខន្ធា, ទ្វេ ខន្ធិ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា។ នកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នអកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុបច្ឆយា។ អកុសលេ ខន្ធិ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានរូបំ, វិចាកាព្យាកតំ
ក្រិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធិ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ... បេ... ទ្វេ ខន្ធិ
បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ។ ខន្ធិ បដិច្ច វត្ថុ, វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា។ នកុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច នអព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ឆយា, អកុសលំ ឯកំ ខន្ធិ
បដិច្ច តយោ ខន្ធា, តយោ ខន្ធិ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា, ទ្វេ ខន្ធិ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា” តិ
ឯវមាទិនា តិកបដ្ឋានាទីហិ ចាតិ អន្តោគធម្មតេទបដ្ឋានេហិ ឯកេកស្មិញ្ច
តិកបដ្ឋានេ ទុកបដ្ឋានេ ទុកតិកតិកទុកតិកតិកទុកតិកតិកទុកតិកទុកបដ្ឋានេ
បដិច្ចវារាទីហិ សត្តហិ មហារាវេហិ ឯកេកស្មិញ្ច មហារាវេ
បច្ឆយានុលោមាទីហិ ចត្វហិ ចត្វហិ នយេហិ ភកវតាវិត្តារតោវិភជិត្វា
ទេសិតំ។

